ҲОЗИРГИ ҲАРАКАТ—ХИРМОНГА БАРАКАТ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 150 (3122). Сешанба, 3 август 1965 йил. Баҳоси 2 тийин.

ЗАРБДОР ОЙ

Поёнсиз пахтазорлар шу кунларда яна ҳам жозибали ва серфайз. Кўз илғамас пайкалларнинг ҳусни-жамоли кишини мафтун этади. Бир текис қулф ураётган кўчатларда улкан хирмонимиз баракаси кўзга яққол ташланмоқда.

Август бошланди. Ёзнинг сўнгги ойи кирди. Бу ой пахтачиликда, айниқса, муҳим ва масъулиятли давр ҳисобланади. Август ҳар бир пахтакорнинг, қишлоқ хўжалиги мутахассиси ва раҳбар ходимнинг ишига, маҳоратига, илми ва фаолиятига яна бир кўрик ва синов бўлади. Уста пахтакор августда ҳосил учун курашни бир минут ҳам бўшаштирмайди. У ғўзаларини гул ва кўсак билан ясатади. Ҳар бир тупнинг қандай ўсаётгани, ҳосил тўплаётгани ва нимага муҳтож эканлигини кузатади. Шунга қараб иш тутади. Вақтида сув беради, озиқлантиради ва культивация қилади. Лекин баъзан аксинча ҳам бўлади: айрим деҳқонлар ёки колхоз-совхоз раҳбарлари августга келганда ғўзанинг кўки ва бўйига учиб, «энди ҳосил етилди, бироз дам олсак ҳам бўлади» деган кайфиятга берилади. Бундай кишилар ўз меҳнатларини қадрламай қўйганликларини, бўшашувчилик ва ўзибўларчиликка берилиб кетганликларини пайқасалар ва бу ҳаракат ҳосилга катта путур етказишини тўла тушунсалар бу хато йўлдан қайтган бўлар эдилар.

Пахтачилик касбини улуғлаб, бутун фикр-зикри, қобилияти ва маҳоратини «оқ олтин» бойлигимизни оширишга сарф этаётган деҳқонларнинг, колхоз ва совхоз раҳбарларининг ишидан эса ғоят мамнун бўласиз. Улар ҳар бир шароит ва пайтни ҳисобга олиб иш тутадилар. Ҳар бир пайкалнинг ўз хусусиятига қараб парвариш қиладилар. Бундай хўжаликларда ҳосил ҳам мўл, деҳқончилик маданияти ҳам юксак. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг далаларида меҳнат қизғин. Бу хўжалик деҳқонлари ҳар бир ғўзани авайлаб, ўз фарзандларидек тарбиялаб ўстирмоқдалар. Совхоз ишчилари август ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой эканлигини яхши биладилар. Шунинг учун ҳам бу ерда ҳар бир карта диққат билан кузатиб борилади. Бу хўжаликда деярли ғўзалар чеканка қилиб бўлинди. Совхоз ишчилари чеканкани машиналар ёрдами билан ўтказдилар. Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг пахтакорлари бу йил ҳам ғайрат қилдилар. Пахтачиликни комплекс механизациялашда ташаббускорлардан бири бўлган бу хўжалик майдонларида ҳосил шохларини кўз-кўз қилиб турган ва кузги баракали хирмондан дарак бериб турувчи тупларни деярли ҳамма ерда кўрасиз. Колхозчилар етиштирилган ҳосилни сақлаб қолиш, тезроқ пиширишга ҳаракат қилмоқдалар. Бу хўжаликда ғўза парвариши йиғим-теримга тайёргарлик билан қўшиб олиб борилмоқда.

Август қанчалик муҳим ва масъулиятли ой эканлигини тўла тушунмаган хўжаликлар ва раҳбарлар ҳам бор. Агар бу ойда ғўзанинг ривожи, ҳосил тўплаши диққат билан кузатиб борилмаса, ҳосилга катта путур етказиш ва йил буйи қилинган меҳнат маълум даражада зое кетиши мумкин. Ўрта Чирчиқ ва Юқори Чирчиқ районларининг баъзи хўжаликларида бўшашувчилик ҳукм сурмоқда. Бу районларнинг катта Оҳангарон йўли ёқасида жойлашган колхоз ва совхозларнинг яхлит-яхлит майдонларида ғумай, печак ва бошқа ёввойи ўтлар ўсиб ётибди. Баъзан чанқаб қолган ғўзалар учрайди. Ёки вақтида культивация қилинмаган қаторларнинг оралари оқариб ётибди. Шунингдек чеканка ҳам тугалланмаган. Бўка, Янгийўл ва Оққўрғон районларининг колхоз-совхозлари ҳам ўтга қарши курашни кучайтирмаганлар. Бу районларда сувталаб майдонлар кўп.

Бу йил ҳосил ўтган йилдагига нисбатан 10—15 кун олдин етилмоқда. Деҳқонларимизнинг фидокорона қилган меҳнатлари меваси ҳар бир кишини қувонтиради. Лекин ҳосил эрта етилаяпти, теримни эртароқ бошлаймиз, деб бамайлихотир ўтириш, ғўзанинг ҳолидан хабар олмай қўйиш ҳақиқий деҳқоннинг, жонкуяр раҳбарнинг иши эмас! Аксинча икки масъулиятли даврда: яъни ҳосил пишиб етилаётган ва уни йиғиб-териб олишга тайёргарлик кўрилаётган вақтда яна ҳам ҳушёр, яна ҳам сезгир бўлиш ва жонбозлик кўрсатиш керак. Ғўзасига бир кун қарамай қўйган деҳқон ҳосилидан қанча ютқазиб қўяжагини унутмасин. Шу кечаю-кундузда яхши парвариш қилинган, сувга ва озуқага тўйган гул ва шона бўлиқ кўсак бўлади. Ҳозир етилган кўсак ой охирига бориб лўппа-лўппа пахта бўлади. Колхозчи ва совхоз ишчиси, сувчи, механизатор, агроном, мутахассис ва хўжалик раҳбарининг шу кечаю-кундуздаги ўрни — далада.

У кун бўйи пахтазорда бўлмоғи керак. Шунинг учун августнинг ҳар бир дақиқаси зарбдор меҳнат билан ўтсин. Бир гул икки гул, бир кўсак икки кўсак бўлсин! Бир тупда икки-уч тупнинг ҳосилини тўплайлик.

Август ойининг яна бир хусусияти шундаки, — бу давр пахта йиғим-теримига тайёргарлик даври. Етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олишга киришиладиган давр. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети пахта теримига пухта тайёргарлик кўриш юзасидан тегишли қарор қабул қилдилар. Бу қарорда терим арафасидаги барча ишлар ва бундан сўнгги вазифалар аниқ кўрсатиб берилган. Республика партия ва ҳукумати ғўза парваришини тинмай давом эттириш билан бирга пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишларини намунали ташкил этишга, барча терим агрегатларини, хирмон жойлари, сушилкалар, пахта пунктлари ва заводларини мавсумга ҳозирлаш ва бу соҳадаги ишларни қисқа вақт ичида туғаллаш вазифасини қўйдилар. Қарорда кўрсатилишича, барча пахтакор хўжаликларда далалар пахта йиғим-теримига ўз вақтида тайёр қилиб қўйилиши, бунда ғўза баргларини сунъий усулда тўктиришнинг сифатига ва терим олдидан бегона ўтларнинг йўқотилишига алоҳида эътибор берилиши керак. «Узсельхозтехника» бирлашмасининг жойлардаги органлари пахта териш машиналарини ремонт қилиш, савдо, соғлиқни сақлаш, маданий-оқартув муассасалари, коммунал хўжалик ходимлари пахтакорларга хизмат қилишни ўзларининг муқаддас бурчлари деб билишлари лозим. Район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, қишлоқ партия ташкилотлари ўз ишларини ана шу қарор асосида ташкил этиб, ҳамма ерда йиғим-теримга пухта ҳозирлик кўрилишига эришишлари лозим.

Пахта фронтида қизғин ва масъулиятли пайтлар яқинлашмоқда. Олтин куз баракали бўлсин, «оқ олтин»дан улкан хирмонлар бунёд этайлик десак, шу кунларда ғайрат қилайлик, фахримиз, шону-шуҳратимиз — пахта учун курашни бир минут ҳам сусайтирмайлик. Она-Ватанга 315 минг тонна «оқ олтин» етказиб берамиз деб қилган ваъдамизнинг бажарилиши шу кунлардаги меҳнатимизга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

ҚУТЛОВ ТЕЛЕГРАММАЛАРИ

Бирлашган Араб Республикасининг миллий байрами — Революция куни муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг раиси А. И. Микоян ва СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин Бирлашган Араб Республикасининг президенти Гамол Абдил Носирга телеграмма юбориб, Совет Иттифоқи халқлари, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан чин юракдан табрикладилар ҳамда Бирлашган Араб Республикасининг дўст халқига ва ҳукуматига эзгу истаклар изҳор қилдилар.

«1952 йил 23 июль куни,— дейилади телеграммада,— мамлакатнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини таъминлаш, социал тараққиёт йўлидан боришда Миср халқи учун тарихий босқич бўлиб қолди. Ўтган 13 йил мобайнида Бирлашган Араб Республикаси миллий экономикани юксалтиришда, фан ва маданиятни ривожлантиришда, халқ фаровонлигини оширишда катта муваффақиятларга эришди. Унинг халқаро майдондаги обрўйи анча ошди.

Мамнуният билан шуни қайд қиламизки, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун, мустамлакачилик қолдиқларини тугатиш учун курашда бизнинг мамлакатларимиз бир сафда бормоқдалар.

Ишонч билдириб шуни айтишга ижозат бергайсизки, Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатлари ҳар иккала мамлакат халқларининг бахт-саодати йўлида, буюк тинчлик ва халқлар озодлиги ишининг равнақи йўлида бундан буён ҳам кенгайиб мустаҳкамлана беради».

Бирлашган Араб Республикаси президенти Гамол Абдил Носирнинг Л. И. Брежнев, А. И. Микоян ва А. Н. Косигинга юборган жавоб телеграммасида бундай дейилади:

«23 июль революциясининг ўн уч йиллиги муносабати билан юборган қутловларингиз учун, шунингдек Бирлашган Араб Республикаси ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги мавжуд дўстлик, ҳайриҳоҳлик ва ҳамкорлик муносабатларини тўғри акс эттираётган самимий ҳисларни изҳор этганликларингиз учун сизларга, Совет Иттифоқи халқларига, Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг Президиумига ва Совет ҳукуматига Бирлашган Араб Республикасининг халқи ва шахсан ўз номимдан миннатдорчилик ва ташаккур билдираман.

Бу муносабатлар кўпгина воқеалар бўлиб турган шароитда ўзининг мустаҳкамлигини исбот қилди ва мамлакатларимиз халқларининг манфаатларига садоқат билан хизмат қила олишини намойиш қилди».

Телеграммада Совет халқига бахт-саодат, тараққиёт ва равнақ тилаб энг яхши истаклар изҳор қилинади.

Пахта далаларида ҳар қачонгидай иш қизғин. Бўкадаги К. Маркс номли колхознинг Д. Исмоилов бошлиқ звеноси аъзолари шу кунгача тўпланган ҳосилга ҳосил қўшиш учун астойдил кураш олиб боришяпти. Агар бир туп кўчатни кўздан кечирсангиз 5—6 тадан бўлиқ кўсак санайсиз.

Хўш бу ниманинг шарофати? Йил бошидан бери, олижаноб мақсад билан қилинган ҳалол меҳнатнинг шарофати. Ғўзани шу ҳолга келтиргунча озмунча тер тўкилдими.

Шу кеча кундузда ҳосилга-ҳосил қўшишнинг яна бир энг зарур омили — чеканка ўтказилаяпти. Пахтачиликни комплекс механизациялаш учун курашаётган звено аъзолари бу ишни ҳам машина ёрдамида бажаришаяпти. Звено бошлиғининг ўзи — ўртоқ Д. Исмоилов универсал рулида. Чеканка вақтида сифатли ўтказилса ғўза бўйига зўр бермайди, ғовлаб кетмайди, ҳосилга зўр беради. Буни яхши тушунади звено бошлиғи. Мана сиз суратларда кўриб турибсиз. Чап томонда звено бошлиғи ўртоқ Д. Исмоилов агрегат ёрдамида чеканка қилаяпти. Унг томондаги суратда эса, участка бошлиғи В. Башатов ва колхоз раиси Т. Маҳтумов ўртоқлар машина билан қилинаётган чеканканинг сифатини текшириб кўришаяпти.

Қ. Тошпўлатов фотоси.

ЛАВҲА

МЎЛ ҲОСИЛ ИШҚИ

Пахтазор шу кунларда ҳусндa тенгсиз. Олтин кўзачаларни эслатувчи яшил, оқ, зангори гуллари чаман-чаман очилиб ётибди. Шоҳларидаги мўл ҳосил нишоналари — бўлиқ кўсаклар қуёшдан нур эмиб кундан-кунга тўлишмоқда.

Жданов номли колхоз даласида бўлганимизда ана шундай манзарани кўрдик. Тонг саҳардинок кўчалар серқатнов, одатдагидан гавжум. Механизатор йигит гараж дарвозасидан, «пўлат оти»ни пахтазор томон елдириб бормоқда. Отини йўрғалатиб кетаётган анави мироб Каттаариқ кўпригидан ўтиб отдан тушади. Илмоғи билан кўприк остига илашиб қолган хас-чўпларни олиб ташлайди...

Катта дала йўлидан ғизиллаб келаётган машина муюлишда тўхтади. Оқ-сариқдан келган, барваста қоматли киши машинадан тушди. Бу колхоз партия ташкилотининг секретари Юсуф Толипов эди. Унинг бир нарсадан ташвишланаётгани билиниб турарди. Гараж эшигида кишилар билан суҳбатлашиб турган агроном Абдуалим Исҳоқов парткомнинг олдига келди. Юсуф ака унга қоғоз парчасига ўралган, қурт тешиб кетган кўсакларни узатди.

— Бу қанақаси бўлди ука, — деди у, — озарбайжонлик мусобақадошларимиз мақтовидан эсанкираб қолганга ўхшаймиз-ку.

Агрономнинг юзларига қизиллик югурди.

— Қайси пайкалда пайдо бўлибди бу? Билмай қолибмиз да,— хаёлидан ўтказди у. Улар маслаҳатлашиб икки кишини уч гектарлик пайкалнинг этак қисмидаги ғўзага тушган ҳашаротга дори сепиш учун юборишди...

Далада иш қизғин, карталарда «универсал» машиналари кезиб юрибди.

— Бу бешинчи культивация,— дейди Юсуф ака универсалларга ишора қилиб. Шунинг учун вақтни қўлдан бермай, ишни жадаллаштирмоқдамиз.

Мана йўлда партком таърифлаган механизациялашган звено даласи. Шийпонга олиб борилган йўл четидаги ариқ суви қирғоқдан тошгудек бўлиб турибди.

— Бу сувнинг бир томчисини ҳам зойи кетказмаймиз, — деди Юсуф ака. Колхозимизда 8 та насос кеча-кундуз ишлаб турибди.

Шийпон яқинидаги карта тепасида мотор овози гуруллаб кетди.

Ўша томонга юрдик. Бригадир Қозоқбой Ризаев ҳам шу ерда экан. Қозоқбой ака тажрибали, тракторчилардан чиққан бригадир. У беш йилдан буён комплекс механизациялашган участкага бошчилик қилмоқда. Ҳар йили ҳам юқори ҳосил етиштиради.

— Бизда учта комплекс механизациялашган звено бор, уларга тажрибали механизаторлар Тўлаган Тожиев, Ғаффор Исмоилов, Қодир Илисовлар бошчилик қилмоқда. Ҳар бир звенога 53 гектардан ер бириктирилган. Механизаторларимиз ўтган йилги мавсумда машинада 90 тоннадан пахта теришган эди. Бу йил юз тоннадан терамиз деб туришибди. Ўтган йили гектаридан 29,6 центнердан ҳосил кўтарган эдик. Бу йил марра 32 центнер. Ҳосилнинг 60 проценти машиналарда терилади.

Суҳбатимизга Юсуф Толипов қўшилди.

— Колхозимизда 23 та механизациялашган звено бор. Буларнинг даласида пахта асосан машиналар билан терилади. Мавжуд 26 «ХВС-1,2» ва «ХТ-1,2» терим машиналарининг 23 таси доим далада бўлади. Учта машина резерв. Терим машиналарини аллақачонoқ созлаб қўйишган азаматларимиз.

Дарҳақиқат колхозда ғўза парвариши билан бирга йиғим-теримга ҳам тўла тайёрлик кўриб қўйилган.

...Далаларни айланиб юрибмиз. Қозоқбой ака катта эгатдан сакраб ўтди-да бир туп ғўзанинг ҳосилини кўздан кечирди. Ҳар тупида 5—6 тадан бўлиқ кўсак бор.

— Кўсакларнинг сони терим бошлангунгача 10—12 тага етади, — деди бригадир юзига табассум югуриб.

Ҳа, бу илғор колхоз далаларини кезарканcиз, улкан хирмон ишқи билан туну-кун дала бошидан келмай меҳнат қилиб, ғўзаларини ясантираётган — сувидан, озиғидан огоҳ бўлиб турган, сувчилардан Мовий Идрисов, Халил Мирзаев, Райимберди Раҳмонов, агрегатларини теримга шай қилиб қўйган «пўлат от» чавандозлари Тўлаган Тожиев ва унинг ҳамкасблари август ойини ҳосил тўплаш ойи деб билиб, ғўзаларга яна бир-икки мартадан ишлов бериш, бўлиқ кўсаклар сонини кўпайтириш учун меҳнат фронтида курашаётган азаматларни кўрасиз.

П. НИШОНОВ.

Калинин. Жданов номли колхоз.

ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Совети 1965 йилнинг биринчи ярмида чорвачиликни ривожлантириш юзасидан бошланган социалистик мусобақа якунларини қараб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи илғор хўжаликлар қатори Тошкент областининг 4-«Чиноз» наслчилик совхозига берилди. Бу совхоз қорамоллар сонини 3,9 процент, чўчқалар сонини 47,3 процент, қўй ва эчкилар сонини 32 процент кўпайтирган. Қорамолларнинг 99,98 проценти сақлаб қолинган. Ўтган йилдагига нисбатан 2,8 процент кўп сут етиштирилган. Ярим йиллик сут тайёрлаш плани 9,1 процент, гўшт тайёрлаш плани 9,8 процент ошириб бажарилган. Беда экиш плани 121,4 процент адо этилган.

Байроқ Избоскан районидаги 8-совхоздан олиб берилади.

БУ—МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК

Ҳосил тақдирини ҳал қиладиган шу кунларнинг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланаётган деҳқонлар кишининг ҳавасини келтирадиган натижаларга эришишаяпти. Лекин афсуски, айрим масъулиятсиз ходимлар ғанимат дамларнинг зое ўтишига, ғўза парваришининг сусайиб кетишига, оқибат натижада мўлжалдаги ҳосилнинг тўпланмай қолишига йўл қўймоқдалар.

Мана, бир мисол: 2-«Оққўрғон» совхозининг 4-бўлимида ачинарли аҳволга дуч келдик. Дарё бўйидаги Усмон Хожиев бошлиқ бригадада ғўза ривожланишдан бирмунча орқада қолган. Экин сувга ташна. Шундай бўлишига қарамасдан икки кубометр сув бекордан-бекорга дарёга оқиб ётибди. Бўлим бошқарувчиси Адаменко, агроном Т. Зоҳидов, гидротехник М. Саидаҳмедов ўртоқлар сувни тежаш борасида масъулиятсизлик қилишмоқда. Улар ана шу дарёга сув оқиб ётган жойдан ҳар куни неча марталаб машинада, мотоциклда пойга қилиб ўтишади. Ачинарли аҳволни кўришса ҳам, кўрмасликка олиб кетаверишади.

Бу камчиликлар ҳам майлику-я, далада ишлаётганларга қулай шарт-шароитлар яратиб берилмаётганлигига нима дейсиз? Деярли ҳамма бригадаларда кўнгилдагидек дала шийпони йўқ, борлари ҳам талабга жавоб бермайди. Бригадаларга агитаторлар бириктирилмаган. Деҳқонлар ўртасида тушунтириш ишлари олиб борилмайди. «Жанговар варақа» ва деворий газеталар чиқарилмаганлигига бир йилдан ошди. Иссиқ овқат ташкил қилинмаётир. Яслилар йўқлиги туфайли болали аёлларнинг ишларида унум бўлмаяпти.

Совхоз ишчилари бундай камчиликларни тузатиш ҳақида партия ташкилотининг секретари С. Ким, ишчилар комитетининг раиси С. Абдиев ўртоқларга бир неча бор мурожаат қилишди. Лекин улар шу пайтгача меҳнаткашларнинг истакларини рўёбга чиқаришмаётир.

М. ХУЖАЕВ.

СОВЕТ-ГВИНЕЯ ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Гвинея Демократик партиясининг бош секретари, Гвинея Республикасининг президенти Аҳмад Секу Туре КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан, расмий визит билан келиб, Совет Иттифоқида 26 июлдан 30 июлгача меҳмон бўлиб турди. Совет-Гвинея қўшма ахборотида айтиладики, президент Секу Туре ва Гвинея Республикасининг унга ҳамроҳ бўлиб келган давлат ва партия арбоблари Москвада бўлган вақтларида СССР пойтахтининг диққатга сазовор жойлари билан, москваликларнинг меҳнат муваффақиятлари билан танишдилар ва янги уй-жой қурилиши районларини бориб кўрдилар. Гвинея республикасининг вакиллари ҳамма жойда самимий кутиб олинди, бу эса совет халқининг Гвинея халқига бўлган чуқур дўстлик ҳисларини кўрсатиб турибди.

Гвинея Демократик партиясининг бош секретари, Гвинея Республикасининг президенти КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин, СССР Олий Советининг Президиумининг раиси А. И. Микоян билан ва бошқа совет арбоблари билан учрашди ва суҳбатлашди. Очиқ кўнгиллилик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган дўстона музокаралар вақтида муҳим халқаро проблемалар ва Совет-Гвинея муносабатларига доир масалалар устида фикрлашиб олинди. Ялпи тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш, мамлакатлар ва халқлар ўртасида дўстликни ва ҳамкорликни ривожлантириш йўлида бундан буён ҳам бутун куч ва ғайратни сарфлаш зарурлиги хусусида ҳар иккала томонларнинг қарашларида бирлик борлиги қайд қилинди.

Ахборотда айтиладики, ҳар иккала томон турли социал системалардаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши ва барча низоли халқаро масалаларни тинч йўл билан бартараф қилиш принципларига ўзларининг содиқликларини яна бир марта таъкидладилар. Томонлар ўз мамлакатларининг халқлари қаттиқ халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, ядро қуролини қўлланишни тақиқлаш ва бу қуролни батамом йўқ қилиб ташлаш учун курашни изчиллик билан давом эттиришга маҳкам бел боғлаганликларини яна бир марта таъкидладилар.

Томонлар жаҳоннинг турли районларида империалистик кучларнинг агрессив ҳаракатлар қилаётганликлари сабабли халқаро вазият анча мураккаблашганлигидан ўзларининг жиддий ташвишланаётганликларини изҳор қилдилар. Совет Иттифоқи ва Гвинея Республикасининг халқлари АҚШнинг Жанубий Вьетнамдаги ҳарбий интервенциясини ва Вьетнам Демократик Республикасига қарши қилаётган агрессиясини қоралайдилар. Улар Вьетнам халқининг мардонавор курашига тўла бирдамлик изҳор қиладилар. Совет Иттифоқи ва Гвинея Республикаси империалистик давлатларнинг Конго (Леопольдвиль) ички ишларига аралашаётганлигига қарши чиқмоқдалар. Ҳар иккала томон Жанубий Африка Республикасидаги апартеид сиёсатини ва Жанубий Родезиядаги ирқий камситишни қатъиян қоралайдилар.

Сўнгра қўшма ахборотда айтиладики, ҳар иккала томон суверенитетни ўзаро ҳурматлаш, тенг ҳуқуқийлик, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик асосига қурилаётган Совет-Гвинея муносабатларига доир масалаларни батафсил муҳокама қилдилар. Ҳар иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий, техникавий ва маданий ҳамкорлик муваффақиятли ривожланиб бораётганлиги ва бу ҳамкорлик Совет ва Гвинея халқлари ўртасидаги дўстлик муносабатларини мустаҳкамлашга ёрдам бераётганлигидан томонлар ўзларининг мамнун бўлганликларини изҳор қилдилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ва Гвинея Демократик партиясининг раҳбарлари мамнуният билан шуни қайд қилдиларки, империализмга ва мустамлакачиликка қарши, тинчлик ва миллий мустақиллик учун, социал тараққиётга олиб бораётган революцион жараённи жадаллаштириш учун курашдаги мақсадларнинг бирлигини чуқур тушунишга асосланган ўртоқлик муносабатлари ҳар иккала партия ўртасида муваффақиятли ривожланмоқда.

Гвинея Демократик партиясининг бош секретари, Гвинея Республикасининг Президенти Аҳмад Секу Туре КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоянни дўстлик визити билан Гвинея Республикасига келишга таклиф қилди. Бу таклифлар миннатдорчилик билан қабул қилинди.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ИЛҒОРЛАР КПСС САФИГА

Коммунист давримизнинг энг илғор, энг ташаббускор, янгиликка интилувчи, камчилик ва нуқсонларга қарши аёвсиз курашувчи мустаҳкам иродали кишисидир. Улуғ Ленин тузиб берган Коммунистик партия сафига ўтган ҳар бир киши ўз фаолиятини ана шундай олижаноб фазилатлар билан тўлдиради ва бойитади. Меҳнатда ва турмушда ўрнак кўрсатаётган йигит ва қизларни коммунистик партия сафига қабул қилиш ва янги жамият кишисини тарбиялаш иши бир-бирига узвий равишда боғланиб кетади. Шу туфайли ҳам бошланғич партия ташкилотлари кишиларни партия сафига қабул қилишни муҳим сиёсий иш деб қарайдилар.

Бекобод районидаги «Победа» колхозининг бошланғич партия ташкилоти кишиларни КПСС сафига тайёрлаб ўтказишга катта эътибор бериб келмоқда. Кейинги вақтларда колхозда кўпдан бери ҳалол ишлаб келаётган механизаторлар ва илғор колхозчилардан ўнлаб кишини партия сафига қабул қилинди. Шу йилнинг июнь ойигача бўлган муддат мобайнида йигирмадан ортиқ ишлаб чиқариш илғори партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинди. Бошланғич партия ташкилоти партия аъзолигига кандидатликка тайёрланаётган ёшларга алоҳида эътибор беради. Партия комитетининг секретари Пардабой Рисбоев бошлиқ комитет аъзолари, участкалардаги партия ташкилотларининг секретарлари ёш коммунистлар билан доимо тарбиявий ишлар олиб боришади.

Мўл ҳосил тўплаш учун далаларда қизғин кураш кетаётган шу дамларда илғор колхозчи Алман Хўжанов партия сафига кандидатликка ўтиш учун ариза берди. Ўтган йили меҳнатда ўрнак кўрсатиб, 45 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» топширган тюпкочи звено бошлиғи Худойқул Эгамқулов, шофер Ҳайдар Қодиров ўртоқлар ҳам КПСС аъзолигига кандидат бўлиб ўтиш учун тайёргарлик кўришаётир.

Колхозда коммунистлар сони кўпайган сари ишлаб чиқариш ҳам ривожланаётир. Ҳозир далада олинган мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил тўплаш учун қизғин кураш давом этаётир. Бу курашда коммунистлар ҳаммага ўрнак бўлиб, олдинги сафларда боришмоқда. Шулар қаторида ёш коммунистлар, айниқса, фидокорона меҳнат қилишмоқда.

К. ХУЖАНОВ.

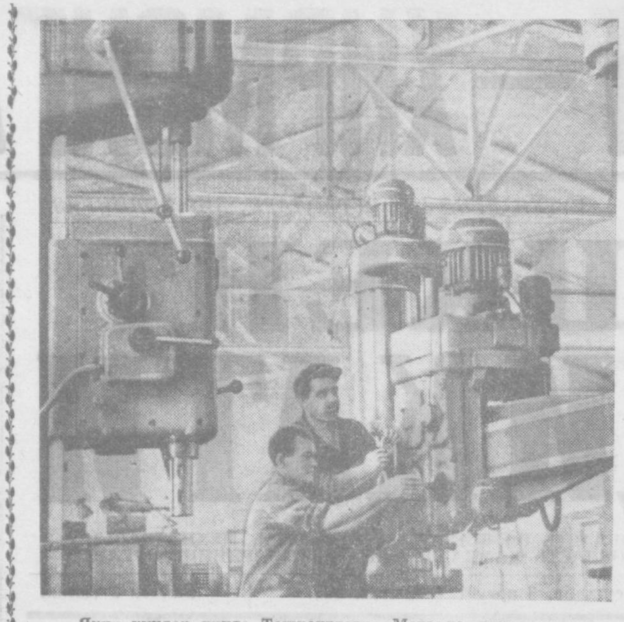

Яқин кунлар ичида Тошкентдаги «Металлоштамп» заводида янги цех фойдаланишга топширилади. Бу цех штамплар ва оснасткалар ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Ҳозир цехда асосий монтаж ишлари тугалланган. Бинокорлар ўрнатилган ускуналарни яна бир бор кўздан кечириб чиқишаяпти. Суратда: монтажчилар бригадаси бошлиғи И. Кузнецов (чапда) ва монтажчи В. Алексеев ўртоқлар йиғилган қисмларни синаб кўрмоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

ОЛОВКОРЛАР

Ўнгга қарасангиз ҳам баллон, сўлга қарасангиз ҳам. Махсус машиналарнинг бири суюлтирилган газ билан тўлдирилган баллонларни олиб кетса, иккинчиси бўшаганларини олиб келаяпти. Участкаларда бўш баллонлар яна қайтадан тўлдирилиб, хонадонларга жўнатишга шайланмоқда. Куни бўйи, қишин-ёз бу ерда иш шундай бораверади. Ахир шаҳар бўйича 60 минг хонадон улар қарамоғида-да. 60 минг плитага газ тўлдирилган баллонлар етказиб бериш керак. Коллектив шуни ўйлаб янада ғайрат билан меҳнат қила бошлайди, олға одимлайди.

— Ҳар бир баллондаги суюлтирилган газ неча кунга етади? — сўраймиз Тошкент шаҳар аҳолини суюлтирилган газ билан таъминлаш трестининг бошлиғи ўртоқ А. Саломовдан.

— Ёз кунлари битта баллон 30—35 кун ёқиладиган кўмирўтиннинг хизматини ўтайверади. Бу кишилар учун ғоятда қулай. Ҳеч қаер ифлос бўлмайди. Қоракуяни кўрмайсиз. Яна арзонлигини айтмайсизми, 2 сўм 10 тийин тўланса бас. Баллон клиентларимиз хонадонида бўлади, — дейди бошлиқ.

Ўтган ойлар мобайнида трестнинг клиентлари яна ҳам ошди. Олти ой давомида 3360 квартирага суюлтирилган газ билан ишлайдиган плиталар ўрнатилди. Бу рақам кўзланган маррадан анча кўп. Ярим йил ичида белгиланганидан 864 та кўп хонадон овқати ҳам «зангори ёқилғи» билан пишадиган бўлди.

Заказчилар сони ошгандан кейин одатдагидан кўпроқ газ тайёрлашга тўғри келади. Бунинг учун ички имкониятлардан тағин ҳам унумлироқ фойдаланиш, чаққонроқ ҳаракат қилиш керак бўлади. Коллектив шундай қилаяпти. Оловкорлар пландаги 6 минг 53 тонна ўрнига 6720,3 тонна суюлтирилган газ ишлаб чиқардилар ва хонадонларга етказиб бердилар.

Коллектив доимо браксиз ишлашга одатланган. Илгарилари газни баллонларга қуйиш пайтида маълум бир қисми буғланиб йўқолар эди. Ҳозир ундай бўлмаяпти. Ўтган олти ой давомида 142 тонна суюлтирилган газ иқтисод қилинди. Тез ва соз ишлашда Тўра Усмонов бошлиқ бригада аъзолари ҳаммага ўрнак бўлмоқда. Бригада аъзолари смена топшириқларини доимо ортиғи билан адо этиб келишаяпти. Район Советининг депутати Абдураззоқ Абдуқодиров бошлиқ бригада азаматлари ҳам Тўра Усмонов йигитларидан қолишмаяпти. Бундай меҳнатсеварлар аҳолини суюлтирилган газ билан таъминлаш трестида оз эмас. Коллектив қалби ҳамшаҳарларга тағин ҳам яхшироқ хизмат қилиш ҳисси билан тепаяпти.

— Етти йилликнинг сўнгги йилида клиентларимиз сони яна ҳам ошади, — дейди ўртоқ А. Саломов. — Иккинчи ярим йилликда 2704 та квартирага газ плиталари ўрнатилади. Бу бизнинг планимиз. Меҳнатсеварлар планга қўшимча яна 300 га яқин квартирага ҳам арзон ёнилғи келтириб беришни мўлжаллаб қўйишган. Заказлар сонининг ўсиши билан йил охиригача 7000 тоннага яқин суюлтирилган газ тайёрлаш ҳам зиммамизда турибди. Бу вазифаларни албатта бажарамиз.

Коллективнинг сўзига ишонса бўлади. Ҳозир ҳар суткада икки мингга етказиб суюлтирилган газли баллон тайёрланиб, клиентларга жўнатилмоқда. Шу кунгача заказчилардан ҳеч қандай эътироз тушгани йўқ. Аксинча, кишилар бизнинг хонадонга ҳам газ плиталари ўрнатиб беринг, деб илтимос қилишаяпти. Трест коллективи кишилар илтимосини бажонидил бажараяпти.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

Ҳамма учун

Тошкентдаги 98 та халқ университетининг ҳаммасида янги ўқув йилига тайёргарлик ишлари бошланди. Программалар ва машғулот жадваллари тузилмоқда; қўшимча факультетлар очилмоқда. Республика пойтахтининг Ленин, Куйбишев ва бошқа районларида янги университетлар очишга қарор қилинди.

«Билим» жамиятининг шаҳар бўлимида Ўзбекистон телеграф агентлигининг мухбирига қуйидагиларни хабар қилишди: жамоатчилик асосида иш кўрувчи ана шу ўқув юртларининг яқинда тамом бўлган кўриги бу университетлар каттагина тажриба орттирганлигини кўрсатди. Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти ҳузурида очилган «Фан ва техника» университети юксак баҳо олди. Ўрта Осиё темир йўл бошқармасининг ходимлари, қурилишларнинг мутахассислари, лойиҳачилар ва қидирувчилардан иборат уч юз киши шу университетнинг тингловчиларидир. Лекциялардан ташқари, институт лабораторияларида, ишлаб чиқариш цехларида, қурилишларда машғулотлар ҳам ўтказилади. Янги ўқув йилида бу ерда лекцияларни селектор орқали эшиттириш кўзда тутилади.

«Ташсельмаш» заводида очилган «Ёшлик» университетининг яхши ишлаётганлиги қайд қилиб ўтилди. Ишчи ва хизматчилардан 800 киши қишлоқ хўжалик машинасозлиги ютуқлари билан бир қаторда университетнинг беш факультетида педагогика, медицина асослари, чет тилларини ҳам ўрганмоқдалар.

Чилонзордаги халқ университети бу йил учинчи марта тингловчиларни чиқарди. Университет ректорати аҳоли ўртасида билимларни пропаганда қилишнинг хилма-хил формаларидан фойдаланмоқда. Москвадан келган таниқли олимлар, ёзувчилар, кинорежиссёрлар ва артистлар тингловчиларга лекциялар ўқидилар ва улар билан суҳбатлар ўтказдилар. Мамлакатда энг кекса бўлган халқаро муносабатлар жамоат университети лекторларнинг янги отрядини тайёрлаб чиқарди.

Тошкентдаги халқ университетларининг тингловчилари учун мунозаралар ва кинолекциялар ўтказилади, тингловчилар музейларга ва виставкаларга, театр премьераларини кўришга олиб борилади ва бу премьералар муҳокама қилинади, тингловчиларнинг рефератлар билан чиқишлари, донгдор кишилар билан учрашувлари ўтказилади ва ҳоказо. Халқ университетларидаги машғулотларнинг барча актив формаларини санаб чиқиш мумкин эмас. Буларнинг ҳаммаси янги ўқув йилининг план ва программаларига киритилмоқда. (ЎзТАГ).

СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАР

Ишдан сўнг Ғафуржон Раймқулака ҳузурига борди. Бир нима демоқчи бўлиб оғиз жуфтлади-ю, негадир яна индамади.

— Ҳа, Ғафуржон, менда бирор юмушинг бормиди? — деди Раймқул ака Ғафурни дадиллантириш учун унинг елкасига қўл ташлаб.

— Сиз билан бир нарсани маслаҳатлашмоқчи бўлиб турган эдим, — деди Ғафур ва ичидаги гапини айтишга жазм қилди-да, давом этди. — Ўзингиз биласиз ёш болалик уйга сут-қатиқ жуда зарур. Болаларга бирорта соғин сигир олиб берсам дегандим-у, бироқ озроқ пулим етмай турибди. Ёрдам берсангиз...

— Шунга ийманиб турибсанми, ука, битта ариза ёз, дарҳол тўғрилаймиз. Колхоз бухгалтерияси ҳукуматимиз янги чиқарган қарорга мувофиқ ҳаммага қарз беряпти-ку.

Ғафур Пернебеков дам олиш куни сигир сотиб олди. Холбек Соатқулов ҳам сиёсий ташкилотчи Раймқул Солибоевнинг бевосита ёрдами туфайли сигирли бўлиб олди.

Бўка районидаги Жамбул номли колхоз партия ташкилоти сиёсий ташкилотчилар ишини яхши уюштирган. Колхозда ҳаммаси бўлиб 21 сиёсий ташкилотчи ўзларига топширилган вазифаларни сидқидиллик билан адо этишяпти. Ҳар бир сиёсий ташкилотчига 8-10 тадан хонадон бириктилган. Сиёсий ташкилотчилар бу хонадонларда тез-тез бўлиб аҳолининг талаб ва эҳтиёжлари, истак ва илтимосларига қулоқ солишади. Уларга ёрдам беришади. Колхозчиларнинг тўй-маъракалари, меҳмон-изломлари сиёсий ташкилотчиларсиз ўтмайди, десак бўлади.

Сиёсий ташкилотчилардан колхоз инженери Гадой Ҳамроев, ўқитувчи Аҳмаджон Эргашев, колхозчи Эсиргап Бекпўлатов, участка бошлиғи Ўрозбой Сайтимбетов, Раймқул Солибоев каби жонкуярлар партия ва ҳукуматимизнинг кўрсатмаларини аҳолига тушунтиришда, колхознинг ички ишларини ҳар бир колхозчига етказишда жонбозлик кўрсатмоқдалар. Бу билан улар колхоз партия ташкилотига, правлениега яқиндан ёрдам беришяпти.

Колхозда ўтган йили 12 хонадон янги типовой уй қуриб ҳовли тўйи ўтказди. Бунда ҳам ишчан, ғамхўр ташкилотчилар хизматда бўлишди.

— Биз, — дейди колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Зулпиҳайдар Сайдимов, — сиёсий ташкилотчиларимиз ишидан мамнунмиз. Колхозчиларимиз уларни ўзларининг энг яқин дўстлари ва маслаҳатгўйлари деб билишади. Кишилар тўғрисида бундай ғамхўрлик колхозчилар меҳнат ғайратини оширмоқда. Шу кунларда ғўзаларимизнинг ривожи яхши. Қатор ораларига ишлов беришни, суғоришни давом эттиряпмиз. Ҳар туп ғўзада 5-8 тадан кўсак бор.

Жамбул номли колхоз деҳқонлари партия ташкилотининг раҳбарлигида етти йиллик сўнгги йилига белгиланган давлат планларини бажариш учун астойдил жонбозлик қилмоқдалар.

А. АҲМЕДОВ,
И. АБДУЛЛАЕВ.

ГЕОГРАФИК МЕРОСИМИЗ

ТАҚРИЗ

Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти география фанлари кандидати Ҳ. Ҳасановнинг «Ўртаосиёлик географ ва сайёҳлар» деган монографик асарини босиб чиқарди.

География фани ҳамда мактаб географияси ўртаосиёлик географ ва сайёҳларнинг фаолиятига доир ана шундай асарга кўпдан бери муҳтож эди. Ўртаосиёлик олимларнинг географик меросига бағишланган айрим брошюра ва мақолаларни ҳисобга олмаганда, биронта ҳам йирикроқ асар йўқ эди. Шунинг учун ҳам бу китоб студентлар, мактаб ўқувчилари ҳамда ўртаосиёлик географ ва сайёҳларнинг фаолиятига қизиқувчи кенг китобхонлар томонидан хурсандчилик билан қарши олинди.

Ўқувчи китобнинг дастлабки бетлари билан танишишданоқ бу асарнинг узоқ ва машаққатли меҳнат натижаси эканига қаноат ҳосил этади. Китоб муқаддима билан бошланади. Бунда автор Ўрта Осиёнинг қадимдан машҳур географ ва сайёҳларни етказиб берганини ҳамда улар жаҳон тарихи, маданиятига салмоқли ҳисса қўшганини кўрсатади. Лекин шу кунгача улар кам ўрганилган, муносиб тақдирланмаган. Ўртаосиёлик ўнлаб атоқли географ ва сайёҳлар беҳисоб ажойиб асарлар яратгани ҳолда студент ва ўқувчиларимиз, кенг китобхонлар оммаси бундан етарли баҳраманд бўлаолмаётир.

Асарда баён этилган географ ва сайёҳларнинг тарихи 7 даврга бўлиб берилган. Бу, албатта, фаолиятлари ўзаро узвий боғлиқ бўлган географ ва сайёҳларни ажратиб олишда китобхонга қулайлик туғдиради.

Муқаддима бобида фойдаланилган манбалар ва уларнинг шу кундаги ҳолатига ҳам баҳо берилган. Сўнгра, IX асрдан XX асргача ўтган даврда яшаб ижод этган географ ва сайёҳлардан 45 га яқинининг фаолияти хронологик тартибда баён этиб ўтилади.

Бундан ташқари китобда олим, сайёҳ, шоир, давлат арбоби, саркарда, элчи каби турли лавозим ва касб эгаларидан 100 дан ортиқ шахснинг номи тилга олинади.

Китобда рус ва совет шарқшунослари, тарихчиларидан ташқари инглиз, араб, венгер, голланд ва итальян шарқшунос тарихчиларининг ишлари ҳақида ҳам тўхталган. Бу соҳада китоб автори ҳақиқатан ҳам кўп меҳнат қилган. Қадимий турли тиллардаги китоб ва қўлёзмаларни қунт билан варақлаб ажойиб, қимматли маълумот тўплаган. Бундан ташқари автор ўзи саёҳатларда бўлган пайтда ўз кўзи билан кўрган ва халқ оғзидан эшитганларини тўплаб, улардан усталик билан фойдаланган.

Асар китобхонга манзур бўладиган ширали тилда ёзилган. Унда эски ўзбек, форс, ёки араб тилидаги сўзларга ўша жойнинг ўзида изоҳ бериб ўтилган.

Дунёнинг турли кутубхоналарида сақланаётган географ ва сайёҳларнинг асл қўлёзмаларидан олинган нусхалар ва айрим нашрларнинг хато ва нуқсонлари, пала-партиш кўчирилгани, эътиборсиз сақланаётгани ҳам асарнинг бир неча ерида кўрсатиб ўтилиб, тегишли тузатиш билан босилган. Масалан, Носир Хисрав «Сафарнома»сининг 1948 йилги қисқартирилган нашри билан унга илова қилинган картасида жуда кўп номувофиқликлар борлиги кўрсатиб ўтилган. Бу номувофиқликлар автор томонидан тузатилиб, қўшимчалар билан тўлдирилган ва қайта тузиб берилган.

Китобнинг хулоса бобида Ўрта Осиё география фанининг тарихига якун ясалиб, буржуа олимларининг «Шарқ географияси Птоломейнинг таржимаси ва шарҳидангина иборат» — деган даъвоси рад этилади. Автор «Ўрта Осиё география фани ҳам биринчи навбатда ўзининг маҳаллий меросини ўзлаштириб, қўшни халқлар эришган ютуқлардан ҳам доимо фойдаланиб турди. Шу билан бирга Ўрта Осиё фани, ўз томонидан, бамисоли ёрқин алангадек ўз нурини ва ҳароратини теварак атрофга — то арабларга ва европаликларга қадар сочиб турган» деган хулоса чиқаради.

Китобнинг бир жузъий камчилиги бор. У ҳам бўлса географ ва сайёҳларнинг расмлари — портретлари йўқ. Айрим кишиларга ишланган суратлар ҳам конкретликдан йироқ, умумий кўринишдадир. Шу томонга эътибор берилганда асар янада мукаммал бўлур эди. Лекин бу Ҳ. Ҳасанов китобининг совет географияси фанига қўшган катта ҳиссасини камситолмайди.

Кези келганда Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги қошидаги ўқув методика кабинетига тегишли фикримизни изҳор этишни лозим топдик. Маълумки, 1937 йил 10 сентябрда «Правда» газетаси «Географияни аъло даражада ўрганингиз» сарлавҳали бош мақоласида, география ўқитишнинг бир қанча масалалари билан бир қаторда фан ва саёҳатлар тарихини ўрганишга доир муҳим йўлйўриқлар берган эди. Ана шу кўрсатмалар асосида мактаб программа ва дарсликларидан рус сайёҳларининг фаолияти муносиб ўрин олди ва у ёш авлодни тарбиялашда ижобий натижалар бермоқда.

Бироқ жаҳон география фанининг тараққиётига салмоқли ҳисса қўшган ўртаосиёлик географ ва сайёҳларимиз фаолиятига ҳалигача мактаб программа ва дарсликларида муносиб ўрин ажратилмаган. Бизнингча, СССР географияси программасида Ўрта Осиё республикаларини ўрганишга қўшимча соат ажратиб, бунда, албатта, ўртаосиёлик географ ва сайёҳлар фаолиятини ўрганиш йўллари ҳам баён этилса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

А. ОМИЛОВ,

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг старший ўқитувчиси.

П. МУСАЕВ,

Ўзбекистон педагогика фанлари илмий текшириш институтининг аспиранти.

Қобил Баҳодиров «Ташсельмаш» заводининг иккинчи механика цехида фрезерчи бўлиб меҳнат қилади. У ҳали ёш бўлишига қарамай, ўз касбининг миридан-сиригача пухта ўрганиб олган. Тайёрлаётган деталлари биринчи кўрсатишдаёқ техника контроли бўлими ходимлари томонидан қабул қилиб олинмоқда. Серғайрат йигит смена топшириқларини ҳар доим ортиғи билан адо этиб коллектив ҳурматини қозонмоқда. Суратда: ўртоқ Қ. Баҳодиров ўз агрегати ёнида.

А. Тўраев фотоси.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ" Натижаларни маълум қилади

«ФАРЗАНДЛИК БУРЧИ—ИНСОНИЙ ВАЗИФАМИЗ»

Нуроний бир мўйсафид ёшгина йигит билан редакцияга кириб келди. Йигит бошини юқори кўтаролмас, кўзини ердан узмасди. Мўйсафид эса йигитга тикилар, унга ачингандек бўларди. Ниҳоят, йигит бизга яқин келиб, бир хат узатди.

«Ҳурматли редакция! «Тошкент ҳақиқати» газетасининг шу йил 14 июль сонида, ахлоқ темасида босилган «Кўрнамаклар» сарлавҳали мақола, — деб бошланган эди хат, — бизнинг кўзимизни очди. Унда биз эр-хотин — Азизовлар ота-онамиз қадрига етмаганлигимиз, улардан ҳатто хабар ҳам олмаётганлигимиз, хуллас, фарзандлик бурчини адо этмай қўйганлигимиз ҳақида аччиқ-аччиқ сўзлар айтилган.

Ҳа, биз ёшлик қилиб меҳрибонларимиз қадрига етмабмиз. Адашган эканмиз. Газета бизга ёрдам берди, тўғри йўл кўрсатди. Бундан буён ота-оналаримиз ҳурматини жойига қўямиз, уларни эъзозлаймиз. Ота-онани ҳурмат қилиш, уларга ёрдам бериш, фарзандлик бурчини адо этиш — инсоний вазифамиз бўлиб қолади.

Бизга тўғри йўл кўрсатган газета редакциясига, қимматли фикр ва мулоҳазалари билан дардлашган газетхонларга самимий миннатдорчилик билдирамиз.

Турдали ва Дилбар»

Хатни ўқиб чиққач, Турдалининг отасига қарадик. Муллабобо Азизов ўғли ва келинининг гуноҳидан ўтганлигини билдирди.

Ҳурматли газетхон! «Кўрнамаклар» сарлавҳали мақолани ўқиган бўлсангиз, эсингизда бордир — унда ёш олим, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-текшириш институтининг илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Турдали Азизов билан унинг рафиқаси — Ўрта Осиё тупроқшунослик институтининг илмий ходими, коммунист Дилбар Раҳимованинг кекса ота-оналарига бўлган ҳурматсизликлари, уч йил мобайнида уларнинг ҳолидан бирон марта хабар олмаганликлари ҳақида ёзилган эди.

Шу муносабат билан газетхонлардан редакцияга кўплаб хатлар келди. Мактуб эгалари ўз хатларида Турдали билан Дилбарнинг қилмишларидан ҳам нафратланганлар, ҳам уларнинг ўз хатоларини тушуниб, ота-оналари олдида бундан буён фарзандлик бурчини оқлашларига ишонч билдирганлар.

Ота-бола бошлашиб редакцияга кириб келишган экан, уларнинг аҳил ва ҳамжиҳат бўлиб кетишларига энди ҳаммамиз ишонамиз.

«КПСС» СПРАВОЧНИГИ

Янгиланган ва қайта ишланган «КПСС» справочниги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тўғрисида партия вужудга келган пайтдан то бизнинг кунларимизга қадар бўлган фактик материалларни ўз ичига олган. Справочникни сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

Китоб КПСС ҳаётидаги энг муҳим воқеаларни акс эттиради. У, партиянинг уч рус революцияси давридаги, гражданлар ва Улуғ Ватан урушлари йилларидаги қаҳрамонона йўлини, Совет Социалистик давлатини мустаҳкамлаш учун, коммунистик жамият қуриш учун олиб борган ва олиб бораётган курашини назардан ўтказишга имкон беради.

Справочникда съездлар ва конференциялар, Марказий Комитет пленумлари тўғрисидаги маълумотлар, партиянинг ички турмушига доир материаллар босилган, турли тарихий даврларда иш формалари ва методларининг ўзгариб туриши кўрсатилган, партия матбуоти ҳақида маълумотлар берилган. Текст схема ва диаграммалар билан безатилган.

(ТАСС).

ЖИНОЯТГА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАСИН

Яқинда Тошкент шаҳар маъмурий органлари раҳбар ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда прокуратура, суд, милиция ходимлари, шунингдек район партия комитети секретарлари ҳамда район ижроия комитети раислари қатнашдилар. Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. Р. Расулев маъмурий органлар ходимларининг жиноятчиликка қарши курашни кучайтириш ва ҳуқуқ тартибини мустаҳкамлаш соҳасидаги вазифалари тўғрисида доклад қилди.

— Тошкент шаҳрининг партия ва совет органлари, — деди докладчи, — социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш масалалари билан эндиликда кўпроқ шуғулланадиган бўлиб қолдилар, прокуратура, суд, милиция органлари фаолиятини анча яхшиладилар. Бироқ маъмурий органлар фаолиятида ҳали жиддий нуқсонлар мавжуд. Айниқса ўсмирлар ўртасида жиноят содир бўлаётганлиги бизни ташвишга солади. Бунинг учун жавобгарлик биринчи галда халқ маорифи органлари, ота-оналар, комсомол ташкилотлари зиммасига тушади, чунки улар болаларни тарбиялашга кўпинча етарли эътибор билан қарамаётирлар. Прокуратура, суд ва милиция органлари баъзан етарли оперативлик кўрсатмасликлари натижасида ишни текшириш ва кўриб чиқишда сансалорликка йўл қўйилмоқда.

Докладчи жиноятнинг тўла фош этилишини таъминламаган жамоат тартибини сақлаш органларини кескин танқид қилди. Бу соҳада айниқса Ленин ва Чилонзор районларида аҳвол ёмон. Жиноятнинг олдини олиш ишлари яхши ташкил этилмаган.

Ўртоқ Расулев қонун бузувчилар билан муроса қилиб келаётганлиги ва принципиаллик намунасини кўрсатмаётганлиги учун Октябрь райони прокурори Убайдуллаевни танқид қилади. Сўнгра докладчи халқ судлари фаолияти тўғрисида гапириб, ишни кўриб чиқиш муддатини бузиш ҳоллари рўй бераётганлигини кўрсатиб ўтади. Шаҳардаги халқ судларида сайёр суд сессиялари ўтказишга етарли эътибор берилмаяпти.

Ҳамма маъмурий органлар социалистик мулкни мустаҳкамлаш учун курашни кучайтиришлари зарур. ОБХСС ходимлари юлғичлик ва талон-торожликка йўл қўймаслиқ учун жамоатчилик кучини кенг жалб қилишлари керак. Докладчи жиноий ишларнинг қарийб ярми ичкиликбозлик оқибатида рўй берганлигини кўрсатиб ўтади.

Жиноятга қарши курашда халқ дружиналарининг роли беқиёсдир. Шаҳар партия комитетининг қарорига мувофиқ кўнгилли халқ дружиналари шаҳар штаби тузилмоқда, райондаги штаблар тикланмоқда.

Доклад юзасидан музокараларда прокуратура, милиция, суд ходимларидан кўпчилик киши қатнашди. Шаҳар прокурори вазифасини бажарувчи ўртоқ Т. Абдуллаев ўз сўзида оғир жиноятлар тўғрисида гапирди. Нотиқ прокуратура ва милиция органларининг фаолиятига улар оғир жиноятларни қай даражада фош этаётганликларига қараб баҳо бериш зарур, деди.

Кенгаш қатнашчилари жиноий қидирув бўлимининг старший оператив вакили Илҳом Тўлагановнинг сўзини эътибор билан тингладилар. И. Тўлаганов яқинда Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланган эди. У совет милициясидаги хизмат даври ичида тўплаган тажрибаларини айтиб берди.

Куйбишев районининг старший судьяси У. Муҳамедов суд процессларининг тарбиявий ролини ошириш зарурлигини уқтирди. Шунингдек музокараларда Киров район прокурори Одинцов, Тошкент шаҳар ижроия комитети жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг бошлиғи А. Т. Тошметов, Ленин район ижроия комитети милиция бўлимининг бошлиғи В. Е. Белковский ва бошқа ўртоқлар ҳам қатнашдилар.

Кенгаш ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитети маъмурий органлар бўлими мудирининг ўринбосари Г. В. Архангельский, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. А. Архангельский, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси Ҳ. А. Асомов ўртоқлар иштирок этдилар.

КПСС МК МАРТ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ АМАЛДА

Қишлоқ хўжалиги ДОРИЛФУНУНИ

Тошкент қишлоқ хўжалиги институтининг мутахассис кадрлар тайёрлаш тажрибасидан

ОЛИМ БЎЛСАНГ, ОЛАМ СЕНИКИ

АСАД қуёши уфқ зийини ҳақиқдай қизартириб, ёстиғига бош қўйди. Шу тобда пахта пайкалларининг чиройи янаям очилиб кетгандай туюлди. Ғўзалар... Бўйи белбоққа етган бўлиқ ғўзалар... Деҳқон уни келинчакдай ясатган. Ҳар тупининг кўсагини санаб тугатгунча талай вақтингиз кетади. Жўжатовуқнинг тухумидай-тухумидай келадиган кўсакларни гўё авайлаб елпиётган яшил япроқлар чеҳрасида қип-қизил шафақ ўйнайди...

Район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи Комилжон Азимов, бригадир Нормирза ота билан кун бўйи дала айландик. Қайтиб шийпонга келганимизда отахон чорпояга таклиф қилди:

— Қани энди бу ёққа чиқиб бироз дам олинглар. Аччиқ кўк чой дамлаб бераман.

— Раҳмат ота, — деди Комилжон ака. Энди мен борай. Қош ҳам қорайиб қолди. Ҳали идорада қиладиган бир талай ишларим бор.

У отахондан узр сўраб машинага ўтирдида, жўнаб кетди. Нормирза ота машинанинг орқасидан қараб қолди...

— Ҳозирги ёшларга қойил қоламан, — деди Нормирза ота, — баъзан хаёлингга ҳам келмаган шундай фикрларни айтишадики... Шаҳарга ўқишга кетаётганида деҳқончилик илмидан унчалик хабардор бўлмаган ёшлар, дорилфунунда тўрт-беш йил ўқиб келганидан кейин қарабсизки, танглайи пахта билан кўтарилган деҳқонлар билан бемалол баҳслашаверади. Мана, шу Комилжон ҳам Тошкентга бориб, дорилфунунда ўқиб келгач, тамоман бошқача бўлиб қолди. «Билаги зўр бирни йиқар, билими зўр мингни йиқар» деганларидек, у колхозимизда агроном бўлиб юрган кезларида кўпчиликка ўз фикрини ўтказарди. Илм билан асослаб бериб турганидан кейин йўқ деёлмасдик ҳам. Ишбилармонлиги, билимдонлиги орқасида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ҳам бўлди...

Отахон чойдан ҳўплаб, гапида давом этди:

— Ҳалиги берган маслаҳатини қаранг. «Э, тилингга шакар-е» деб юбордим ичимда. Қандини урсин барака топкур. Ҳозир кимсан — бошқарма бошлиғи. Бундай бўлишига ҳам билими сабаб. «Олим бўлсанг, олам сеники» деганлари шу экан-да! Бу дейман, дорилфунуни ҳўп ажойиб жой экан-да. Афсуски, ёшим бир жойга бориб қолди. Бўлмаса мен ҳам дорилфунунга бориб ўқирдим.

Отахон мийиғида кулиб қўйди. У билан анча вақтгача мириқиб суҳбатлашдик...

...Янгийўлдаги шу Ленин номли колхоздан чиқиб то Тошкентга кела-келгунимизча Нормирза отанинг дорилфунун хусусида айтган гаплари қулоғимиздан нари кетмади. Отахон «дорилфунун» деганда Тошкент қишлоқ хўжалиги институтини назарда тутаётган эди. Дарҳақиқат, бу дорилфунуннинг довруғи давон ошган. **Ўзбекистоннинг қайси бир қишлоғига бориб, агрономми, ферма мудирими, боғ бригадирими, пиллачилик мутахассисими, колхоз раисими, совхоз директорими, район раҳбарими бўлиб ишлаётган одамдан «Қаерда ўқигансиз?» деб сўрасангиз, «Тошкентдаги қишлоқ хўжалиги институтида» дейди.**

Эртасига шу институтга бордик. Кенг коридорлар одамга лиқ тўла. Уларнинг ҳаммаси йигит-қизлар. Қабул қилиш комиссиясининг олдига кириш учун навбат кутиб турганларнинг сон-саноғи йўқ. Бу йигит-қизларнинг чеҳраларига бир назар ташласангиз, тўлқинланиш, интилиш, катта истак ҳиссиётларини уқиб оласиз. Ҳа, бундай пайтда одам албатта ҳаяжонга тушади. Ахир ҳаяжонланмай бўлади дейсизми?! Мактабни битирасиз. Ҳаётнинг ҳақиқий йўлини излайсиз. Шунда сизга ҳаёт йўлланмасини берувчи илм даргоҳини ахтарасиз. Ахтарганда ҳам дилингизга мос келадиганини ахтарасиз. Топгач, ўша илм даргоҳини суриштирасиз. Маъқул тушса, албатта унга кириб ўқишни дилингизга тугасиз... Коридорда юрган бу йигит-қизлар ҳам, чамаси, ана шундай одамлардан.

Комиссияга навбат кутиб турган бир йигитни гапга тутдик:

— Қаердан келгансиз?

— Хоразмдан.

— Гарчи ноўрин бўлса ҳам бир нарсани сўрамоқчимиз. Нега энди шу институтни танладингиз?

— Э-ҳе, нимасини сўрайсиз?! Бу институтнинг таърифини эшитганмиз, ака...

Институт ректори доцент Ғаффор Иброҳимов билан қилган суҳбатимизда бу дорилфунундаги ҳаёт билан озми-кўпми танишиб олдик. Қишлоқ хўжалигимиз учун ўттиз беш йилдан буён мутахассис кадрлар тайёрлаб бераётган бу институтнинг ишларини мақтаса мақтагудек. Дорилфунунда таълим олган талабаларнинг аксарият кўпчилиги ҳозирги кунда партия, совет ташкилотларида, қишлоқ хўжалиги органларида, республикамизнинг илмий-тадқиқот муассасаларида масъул вазифаларда ишлаб турибдилар. **Улар орасида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, биология фанлари доктори, профессор Р. О. Олимжонов, фан докторлари, профессорлардан С. С. Канаш, М. А. Каримов, А. Д. Дадабоев, А. А. Узенбоев, А. О. Олманиёзов ва бошқа бир қанча таниқли фан арбоблари ҳам бор.**

Бу дорилфунуннинг кўпчилик талабалари ҳозир раҳбарлик лавозимларида ишлаб келишмоқда. Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Усмонов, Қорақалпоғистон АССР қишлоқ хўжалиги министри Т. Наврўзбоев, Андижондаги машъал «Савай» совхозининг директори, СССР Олий Советининг депутати У. Саримсоқов, Бекобод район партия комитетининг биринчи секретари М. Нуъмонов, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг директори З. Махсумов, Калинин район қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Убайдуллаева ва бошқа кўпгина ўртоқлар ана шулар жумласидандир. **Дорилфунунда таълим олган йигирма бир киши ўзининг меҳнатсеварлиги, ақл-заковати туфайли Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган олий унвонни олишга сазовор бўлган!**

Бу илм даргоҳини фақат Ўзбекистон ёки Ўрта Осиёнинг дорилфунунигина эмас, балки кўпгина чет мамлакатларнинг дорилфунуни ҳам дейиш мумкин. Халқ демократияси мамлакатларидан келган бир қанча дўстларимиз бу даргоҳда таълим олиб, диссертация ёқлаб, фан кандидати бўлиб кетишган. Институт студентлари орасида Корея Халқ Демократик республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси, Афғонистон, Бирма, Ҳиндистон, Яман Араб республикаси, Гана, Куба ва бошқа мамлакатлардан келган кишиларни ҳам кўплаб учратиш мумкин.

Замон олдинга босгани сайин одамлардан чуқурроқ билим ва тажрибага эга бўлишни талаб этаяпти. Институт коллективи замоннинг ана шу талабини қондириш учун йил сайин пухта ва ишбилармон мутахассис кадрлар тайёрлашга катта аҳамият бериб келаяпти. Ҳозир дорилфунун студентларига таълим бераётган ўқитувчиларнинг ўн биттаси профессор, саксонтаси доцент ва фан кандидати.

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалигини кескин юксалтириш тўғрисида катта ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Халқ хўжалигининг бу муҳим тармоғини юксалтириш одамларга боғлиқ. Агар одамлар чуқур билимга, бой тажрибага эга бўлсалар иш доимо олға босаверади. Маълумки, кадрлар — олтин фондимиз. Улар назарияни ҳар қанча чуқур билганлари билан практикани билмасалар кўзланган мақсадга эришиб бўлмайди. Институт коллективи ана шуни назарда тутиб, студентларни кўпроқ практик таълим билан қуроллантиришга жиддий эътибор бермоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қишлоқ хўжалик фанини ривожлантиришга алоҳида аҳамият беради. Назарий тадқиқотларни кенгайтириш, шундай тадқиқотларнинг савиясини ва самарасини ошириш, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришидаги барча тармоқларни янада ривожлантириш манфаатларини кўзлаб, фан ютуқлари ва илғор тажрибадан кенг фойдаланишда колхоз ва совхозларга бутун чоралар билан ёрдам кўрсатиш фан ходимларининг бурчидир.

(КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қароридан)

„ОҚ ОЛТИН" ЭСТАФЕТАСИ

МАЗКУР сарлавҳани ўқиб, ажабланманг. «Оқ олтин»нинг ҳам эстафетаси бор. Институт «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг иккинчи бўлимидан икки юз гектардан ортиқ ер олган. Агрономия факультетининг учинчи курс студентлари ҳар йили шу совхозда етти ой ишлаб, «оқ олтин» етиштирадилар. Узоқ муддатли практикани ўтаган студентлар ҳар йили «оқ олтин» эстафетасини навбатдаги учинчи курс студентларига топширадилар. Шундай қилиб дорилфунун талабалари ерни экишга тайёрлаш, чигит экишдан тортиб пахтани териб олишгача бўлган ҳамма жараёнларни ўзлари бажарадилар, деҳқончилик илмининг ипидан-игнасигача ўрганиб оладилар. Уларга совхоз деҳқонлари, агрономлари, мутахассислари қимматли маслаҳатлар беришади, вақти-вақти билан хабар олиб, камчиликларини ҳам, ютуқларини ҳам кўрсатишади...

Мана, беш йилдирки, институт студентларидан тузилган бригадалар совхоз далаларида «оқ олтин» етиштириб келаяпти. Шуниси қувонарлики, талабалар кўтараётган хирмон тажрибали деҳқонлар кўтараётган хирмондан ҳам баракали бўлаётир. Бурноғ йили студент **Муҳаммаджон Аҳмедов бошлиқ бригада гектар бошига ўттиз тўққиз центнердан «оқ олтин» кўтариб, планни районда энг биринчи бўлиб бажарди. Муҳаммаджонга люлькали мотоцикл мукофотга берилди. Бултур Нурияз Куриязов бошлиқ бригада ҳам рекорд ҳосил кўтарди. Бригадирга «Москвич» автомашинаси мукофот қилинди. Эргаш Сафаров ва Ғаффор Абдуллаев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг студентлари ҳам ажойиб ютуқлари эвазига мотоцикл билан мукофотландилар.** Бу йил «оқ олтин» эстафетасини уларнинг қўлидан Жуманазар Эргашев ва Фозил Рўзиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг олтмиш саккиз студенти олган. Юраги пахта ишқи билан ураётган бу азамат йигитлар икки юз ўттиз тўрт гектар майдонда деҳқончилик қилишаяпти...

Тунов куни шу студентлар даласида бўлдик. Ҳаммаёқ гўзал. Пахта пайкалларига қараб тўймайсан киши. Ғўза тупларида шовул-шовул кўсак битган. Эгатлардан милт-милт сув оқаяпти. Ҳўв ана, пайкалнинг ўртасида сават шляпа кийиб олган икки-уч йигит эгатларга сув тараб юрибди.

— Бу йигитлар ишнинг кўзини биладиган чиқиб қолишди, — деди ҳамроҳимиз — студентлар бригадаларининг раҳбари, институт пахтачилик кафедрасининг ўқитувчиси Нормат Жавлиев, — **ҳар йилгидек бу йил ҳам етиштирадиган ҳосилимизнинг саксон процентидан кўпроғини машиналар билан териб олмоқчимиз.** Бунинг учун ҳозирдан тайёргарлик кўриб бормасак бўлмайди. Машина теримининг муваффақияти суғоришга ҳам боғлиқ. Агар сувни шовуллатиб оқизсангиз, эгатларни ювиб кетиб, машина юрадиган йўлни ўнқир-чўнқир қилиб қўяди. Иннайкейин машинанинг ишида унум бўлмайди. Йигитларимиз буни яхши билишгани учун ҳам ҳозир сувни жилдиратиб тарашаяпти.

Нормат аканинг «ишнинг кўзини билишади» деган гапида жон бор. Бу гап фақат икки-уч сувчи учун эмас, балки ҳар иккала бригаданинг ҳамма аъзолари учун ҳам тааллуқлидир. Уларнинг жону-дилдан қилаётган меҳнатлари туфайли пахта пайкаллари ана шундай яшнаб кетган.

Дастлаб улар бу ерларга келишганида осон бўлмади. Баҳор қуруқ келди. Ерда намни тўла сақлаб қолиш керак эди. Студентлар барча майдонларни кўнгилдагидай борона қилишга жиддий эътибор билан қарашди. Нам тўла сақлаб қолинди. Шунинг учун ҳам ерга тушган уруғ об-тобида бир текис бўлиб униб чиқди. **Ҳозир ғўзалар бултургидан йигирма кун эртаги. Демак, пахта ҳам эрта очилади. Студентлар «Планни 5 октябрга қадар бажарамиз» деб бежизга айтишмаяпти. Улар ҳаммасини хомчўт қилиб кўришган. Йиғим-терим бошланиши биланоқ машинага зўр берилади. Мўлжал — ўттиз беш центнер!**

— Бунга сўзсиз эришамиз, — дейди бригадир Фозил Рўзиев, — чунки ҳосилимизнинг чўғи баланд. Планни бажарганимиздан кейин илгариги йиллардаги практикантлар каби ҳаммамиз Москвага, виставкага жўнаймиз.

Студентлар бу ерда фақат пахта етиштирибгина қолмайдилар. Уларнинг кўпчилиги айни вақтда маълум бир мавзу олиб, диплом иши ҳам тайёрлаяпти. Масалан, бригада бошлиқлари Жуманазар билан Фозил алмашлаб экиш, совхоз шароитида чеканка муддатининг ғўза ҳосилига таъсири деган мавзуларда иш олиб боришаяпти. Ўқитувчи Нормат Жавлиевнинг ўзи эса «Ҳар хил шикастланган ғўзаларнинг ўсиш қобилияти» деган мавзуда кандидатлик диссертациясини ёзмоқда.

Асаднинг ғанимат кунлари ўтгани сайин студентлар ғўза парваришини кучайтиришмоқда. Уларнинг пешонасидан тўкилган маржон-маржон тер сон-саноқсиз чаноқлардан дур бўлиб кўпириб чиқадиган ажиб дамлар узоқ эмас.

ҲУНАРДАН УНАР

ОРЖОНИКИДЗЕ районн территориясида институтнинг каттагина ўқув хўжалиги бор. Бу ерда анча майдонга турли хил экинлар экилади. Учинчи курс студентлари бу ерда ҳам етти ой давомида практика ўтказиб, пахта, сабзавот, полиз экинлари, маккажўхори, пилла етиштиришнинг миридан-сиригача ўрганадилар. Бу йил ҳам шундай қилинаяпти.

Агрономия факультетининг студенти ўртоқ Шахан Смойлов бошлиқ трактор-далачилик бригадасининг аъзолари сал кам юз гектар ерда деҳқончилик қилишаяпти. Улар ўз ерларига турли ҳил экинларни экишган. **Ҳозир сабзавот ва полиз ғарқ пишган. Ҳосилнинг ярмидан кўпи эл дастурхонига ҳадя этилди. Гектар бошига ўттиз тоннадан сабзавот, йигирма беш тоннадан полиз, ўн икки тоннадан картошка ҳосили йиғиб олинаяпти.** Силос бостириш учун маккажўхори кўкпоясини ўриб олиш ҳам қизитиб юборилди. Студентлар бунга эришиш учун озмунча меҳнат қилмаяптилар. Институт аудиториясида, лабораторияларда олган билимлари уларнинг даладаги ишларида ҳамиша кўмакдош бўлаяпти.

Ипакчилик факультетининг студентлари бу йилги мавсумда ўн қути ипак қуртини боқишди. Кўтарган ҳосиллари чакки бўлмади. Ҳар қути ипак қурти ҳисобига ўртача 81,3 килограммдан аъло сифатли пилла топширишди. Шу кеча-кундузда тут дарахтларини юксак агротехника қоидалари асосида парвариш қилишаяпти.

Боғдорчилик ва узумчилик факультетининг студентлари эса Яланғочдаги катта боғда ширин-шакар мева-чевалар етиштиришди. Ҳозир шу боққа бориб қолсангиз, шовул-шовул мева қилган дарахтларни кўриб кўзингиз ўйнайди. Йўғон-йўғон шохлар ҳам азбаройи ҳосилни кўтара олмаганидан эгилиб, ерга тегиб турибди. Навқирон боғбонлар олма, шафтоли, узум ва бошқа ҳил-ҳил пишган мева-чеваларни жадаллик билан териб, пешма-пеш шаҳарга жўнатишаяпти.

— Очиғини айтиш керакки, илгарилари ўқув хўжалигимиз давлатга бирмунча зиён келтирар эди, — дейди хўжалик директори, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати ўртоқ Акром Алимов, — **Ўтган йили 56 минг сўмлик соф фойда келтирдик. Бу йил эса олти ой мобайнида келтирган фойдамизнинг ўзи 34 минг сўмдан ошиб кетди. Бу — практикант студентларнинг мўл ҳосил етиштириш учун, деҳқончилик ҳунарини пухта эгаллаб олиш учун астойдил ҳаракат қилаётганликларининг натижасидир.**

ИЗЛАНГАНГА ТОЛЕ ЁР

БУ ўқув хўжалигида фақат қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилибгина қолмайди, балки кенг миқёсда илмий-тадқиқот ишлари ҳам олиб борилади. Ҳозир қишлоқ хўжалигининг ўнта энг муҳим проблемаси ва 35 та мавзуи бўйича илмий-тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Бу ишларга профессорлардан Давлат мукофотининг лауреати А. И. Автономов, Х. Х. Енилеев, А. А. Рибаков, Н. Н. Балашов ва бошқа ўртоқлар раҳбарлик қилишмоқда. Уларга бевосита бир қанча аспирантлар, аспирантларга эса дипломантлар бириктилган. Ҳар қайсиси ўзи танлаган мавзу бўйича бевосита даланинг ўзида илмий кузатишлар олиб бораяпти.

Ўқув хўжалигида илмий ишлар учун ажратилган махсус участка бор. Шу участкага бориб қолсангиз, ажабланиб ёқа ушлайсиз: бир пайкалнинг ўзида ўн хил ғўза. Бири жигарранг, бири ўсиқ, бири паст, бири жуда шохлаб кетган, бири тик ўсган... Булар турли навдаги ғўза ниҳоллари бўлиб, олимлар, аспирантлар ва дипломантлар уларнинг қандай ўсишини, ҳосил тугишини илмий жиҳатдан кузатадилар. Кўпгина дипломантларнинг танлаган мавзуи анча қизиқарли. Масалан, агрономия факультетининг бешинчи курс студенти Турсунбой Товмуродов «Ғўзанинг ривожланиши ва ҳосил тугишига мутагенларнинг таъсири» деган мавзуда диплом иши тайёрлаяпти. Унинг курсдошларидан Абдуманноп Абдураҳмонов ва Валентин Мун ўртоқлар тайёрлаётган диплом ишлари ҳам диққатга сазовордир.

Институт коллективи жамоатчилик асосларида иш юритишга ҳам катта аҳамият бераяпти. Ҳар йили қишлоқ хўжалик мутахассисларининг малакасини ошириш юзасидан махсус курслар ташкил этилади. **Институт қошида уч йилдан буён колхоз раислари ва совхоз директорлари тайёрлайдиган бир йиллик мактаб, олти ойлик курслар ишлаб турибди. Бундан ташқари жойларга бориб махсус лекциялар ҳам ўқиб турилади. Масалан, бу йил февраль ва март ойларида Оққўрғонда 72 соатлик программа асосида звено бошлиқлари, сувчилар, колхоз раислари, агрономларнинг малакаси оширилди...**

ИНСТИТУТГА янгидан кираётган йигит-қизлар дорилфунуннинг бундай афзал томонларини билиб олишган. Шунинг учун ҳам улар дорилфунун даргоҳига кириб олишни ич-ичларидан орзу қилишаяпти.

— Кейинги йилларда, — дейди институт ректори ўртоқ Ғаффор Иброҳимов, — сиртдан ўқийдиган студентларимизнинг сони ҳам кескин кўпайиб бораяпти. **Ҳар йили қатнаб ўқиш учун 550-575 студент қабул қилсак, сиртдан ўқиш учун 850-900 студент қабул қиляпмиз. Бизнинг институтимизни «интернационал институт» деса бўлади. Ҳозир бизда 21 миллатнинг фарзандлари таълим олаяпти.**

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш вазифасини қўйди. Пленум қарорларини амалга оширишда бизнинг институтимиз коллективи ҳам катта роль ўйнайди. Чунки дорилфунунимизда етук кадрлар тайёрланса, улар колхоз-совхозларга боргач, ишлаб чиқаришни юксалтиришга катта ҳисса қўша оладилар. Олдимизда турган муҳим ва ҳаётий вазифаларни назарда тутиб, ўқиш, ўқитиш ишларида, айниқса, студентларга кўпроқ практик таълим беришда бурилиш ясаймиз.

Қишлоқ хўжалигимизнинг ҳақиқий дорилфунуни бўлган бу институтнинг олимларига, фан чўққилари сари интилаётган студентларига янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

СУРАТЛАРДА:

Бу йил институтга жуда кўп йигит-қизлар ўқишга киришмоқда. Юқоридаги суратда (ўнгдан) институт ректори қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати, доцент Ғ. Иброҳимов ва биология фанлари доктори, профессор Х. Х. Енилеев ўртоқлар Тошкент, Самарқанд, Сирдарё, Қашқадарё областларидан ўқишга келган бир группа ёшлар билан суҳбатлашишмоқда.

Студентлар бригадасининг бошлиғи — агрономия факультетининг 3-курс студенти Фозил Рўзиев ўзида йўқ хурсанд: ғўза тупларида мўлжалдагидан ҳам мўл ҳосил тўпланаяпти! Юқоридаги иккинчи суратда бригадир Ф. Рўзиев кўсак санаяпти.

Шу кунларда институтнинг ўқув хўжалигида бир қанча аспирантлар ва дипломантлар илмий кузатишлар олиб боришаяпти. Пастдаги суратда (чапдан) агрономия факультетининг 5 курс студенти А. Абдураҳмонов, аспирантлар Р. Хасаншин, Э. Енилеев ва дипломант Т. Товмуродов ўртоқлар ўз ишлари тўғрисида бир-бирлари билан маслаҳатлашмоқдалар.

Ўқув хўжалигининг Яланғочдаги боғ ва токзорларида ширин-шакар мева-чевалар ғарқ пишди. Ҳозир студентлар ўзлари етиштирган ҳосилни жадал йиғиб-териб олмоқдалар. Пастдаги иккинчи суратда (чапдан) ўқув хўжалигининг 1-бўлими бошқарувчиси М. Тухсинов, студентлар бригадасининг бошлиғи И. Суржик ва боғдорчилик факультетининг студенти Р. Мирзаев ўртоқлар бир туп шафтоли ҳосилини чамалаб кўришмоқда.

А. Абалян ва М. Нуриддинов фотолари.

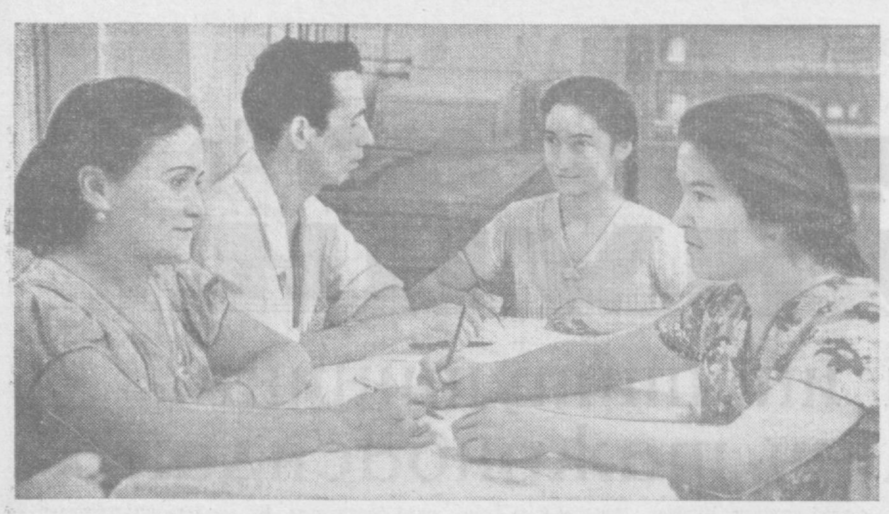

Суратда: имтиҳон олувчилардан М. Алавия ва А. Ҳамроевлар абитуриентлардан Марғуба Иноятова ва Марзия Икромоваларнинг жавобларини тингламоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

ЭШИКЛАР ОЧИҚ

Қадимги эртакларда сеҳрли тоғ ҳақида ҳам эшитганмиз. Бу тоғ йилига бир марта очилар, унинг сирини билган бахтли одамгина бир йиллик овқатини ғамлаб унга кириб олар эмиш, бу ерда турли билимларни мукаммал ўрганиб, энг доно, энг яхши ҳунарманд бўлиб чиқармиш. Абу Али ибн Сино ҳам ана шу сеҳрли тоғдаги китобларни ўқиб олим бўлган эканлар. Бу афсонада маълум ҳақиқат бор. Олий ўқув юртларида ҳам эшиклар йилига бир марта очилади. Шунда ўрта мақтабда берилган таълимни пухта эгаллаб илмнинг мўъжизакор сирлари билан қуролланган ўқувчигина бу эшикдан бемалол кира олади. ва у ердаги билим хазинасини ўрганиб олим бўлади.

Республикамизда ягона бўлган Тошкент фармацевтика институтининг эшиклари ҳам кеча очилди. Институт ҳовлиси абитуриентлар билан гавжум. Ҳамма имтиҳонлар бошланишини сабрсизлик билан кутарди. Уларнинг ҳаяжонини қоғозга тушириш қийин. Бу улар ҳаётида унитилмас из қолдирувчи дақиқалардан бири.

Институтга киришимиз билан бизни масъул секретарь Раҳим Зокирович Зияев кутиб олди ва имтиҳон ўтказилаётган аудиториялар томон бошлади. Хоналардан бирида ўқувчилар физикадан имтиҳон топширмоқда эди. Иккинчи хонада химия фанидан имтиҳон ўтказилмоқда. Экзаменаторлардан: химия фанлари кандидати, доцент М. Алавия, А. Ҳамроевлар икки ўқувчи қиз билан бизни таништириб химиядан имтиҳонни «5» баҳога топширганликларини айтдилар. Булар Тошкентнинг Фрунзе районидаги 73 ва Чилонзор районидаги 76-мактабни кумуш медаль билан тамомлаган Марғуба Иноятова, Марзия Икромовалар экан. Марғуба Иноятова бир йиллик иш стажига ҳам эга. У мактабни 1964 йилда тамомлаган. Уларнинг қувончи чексиз. Қувонмай бўладими, ахир. Улар ўзларини институт студентлари деб ҳисоблашлари мумкин.

Институтдан чиқиб кетатуриб қабул комиссиясининг раиси институт ректори вазифасини вақтинчалик бажарувчи доцент Ҳамид Холматович Холматов билан суҳбатлашдик. — Институтимиз олий маълумотли провизорлар тайёрлайди,—деди у.—Бу йил институтга 200 киши қабул қилинади. Провизорлик касбини эгаллаш иштиёқида ариза берганлар сони 700 кишидан ортиқроқ бўлди. Балиқ сув билан тирик деганларидек, провизорлик касбини химиясиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам медалчилар, шунингдек ўрта махсус таълим ўқув юртларини имтиёзли диплом билан битириб институтга кириш ҳуқуқига эга бўлганлар, янги тартиб бўйича, фақат химиядан имтиҳон топширадилар. Агар улар шу фандан «5» баҳо олсалар қолган имтиҳонлардан озод қилиниб, институтга қабул қилинадилар.

А. МАЪЗУМОВ.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Аудиторияда жимжитлик ҳукм сураяпти. Ҳамманинг назар-эътибори доскага қаратилган.

Имтиҳон комиссиясининг раиси доцент С. Фузаилов абитуриентларни кириш имтиҳони бошланғани билан табриклайди, уларга муваффақиятлар тилайди.

Доскага ўзбек тили ва адабиёти фанидан темалар ёзилади. Шундай қилиб, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети филология факультетига кириш имтиҳони бошланади. Ана шу факультетда ўқиш истагини билдирган 490 абитуриент ўзбек тили ва адабиёти фанидан иншо ёзишга киришди.

— Янги ўқув йилида филология факультетига ўқишга кираётганлар учун катта қулайликлар яратилди, — деди суҳбатда доцент С. Фузаилов. — Узоқ область ва районлардан келганларнинг ҳаммалари ётоқхона билан таъминланган. Университетда ва ётоқхонада абитуриентлар билан ўзбек тили ва адабиёти, тарих, чет тили фанларидан консультациялар ўтказилди. Бунда факультет ўқитувчиларидан доцент Ш. Раҳматуллаев, А. Алиев, А. Ҳожиаҳмедовлар актив иштирок этишди.

Умуман, университетда ўқиш хоҳишини билдирган 6,5 минг йигит-қиздан ариза тушган. Бу ўтган йилдагига нисбатан 1,5 минг ортиқдир. Бу йили мавжуд 11 факультетнинг кундузги, кечки ва сиртқи бўлимларига 2550 студент қабул қилинади.

И. ЮСУПОВ.

Шаҳримизнинг сўлим боғ ва хиёбонларида Ўзбекистон ва Туркманистон ССР халқ артисти Комилжон Отаниёзов бошчилигидаги Хоразм ашула ва рақс ансамбли санъаткорлари концерт кўрсатмоқдалар. Истеъдодли ёш хонанда Олмахон Ҳайитованинг дилрабо қўшиқлари тошкентликларга айниқса катта завқ ва қувонч бағишлайди. Суратда: Олмахон Ҳайитова куйламоқда.

А. Черпков фотоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ЕР куррасида

ТРИНИДАДА ВА ТОБАГО БОШ МИНИСТРИ СССР ГА КЕЛАДИ

Тринидада ва Тобаго бош министри Эрик Вильямс бу йил расмий визит билан Совет Иттифоқига келиш тўғрисида СССР ҳукуматининг таклифини қабул қилди.

Визитнинг аниқ вақти икки мамлакат ўртасида қўшимча суратда келишиб олинади.

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК, 31 июль. (ТАСС). Туркиянинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий вакили О. Эральп Кипр масаласини кўриб чиқмоқ учун Хавфсизлик Кенгашининг мажлисини чақиришни илтимос қилди. Хавфсизлик Кенгашининг мажлиси 3 августда ўтказиладиган бўлди.

ГРЕЦИЯДА АҲВОЛ

АФИНА, 31 июль. (ТАСС). Греция парламентининг фавқулодда сессияси кеча атиги бир неча минут давом қилди. Бу сессияда Афанасиадис-Новас ҳукуматига ишонч билдириш масаласи муҳокама қилиниши керак эди.

Парламентнинг 300 депутатидан сессияда фақат 100 дан кам депутат, яъни парламентнинг ишлаши учун зарур бўлган миқдордаги депутатлар сонидан ҳам камроқ депутат ҳозир бўлди.

Ҳукумат парламентда қонуний миқдорда керак бўлган депутатларни тўплай олмаганлиги сабабли, парламент раиси вазифасини бажарувчи Бакладжис «Ҳукумат истеъфо беради», деб эълон қилди.

Бироқ, шунга қарамай, Афанасиадис-Новас ҳукумати истеъфо беришдан бош тортди.

Кеча кечқурун парламент биноси олдида тўхтовсиз намойиш бўлиб турди. Намойишчилар: «Новас ҳукуматдан кетиши керак!» деган шиорни кўтариб ўтдилар.

ПАРТИЗАНЛАРНИНГ ҲАРАКАТЛАРИ

ЛОНДОН, 31 июль. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбири хабар беради: бугун Жанубий Вьетнам партизанлари Сайгондан 575 километр шарқи-шимолдаги катта йўлда қурилган кўприкни портлатдилар. 565 метр узунликдаги бу кўприк Тху-Бон дарёсига қулаб тушди.

Партизанлар Сайгоннинг шарқи-шимолидан бир неча километр нарида Бьен-Хоа яқинида австралиялик қисмларга ҳужум қилиб, уларни ўққа тутдилар. Партизанлар Жанубий Вьетнам пойтахтининг 16 километр ғарби-шимолидаги полиция постига ҳам ҳужум қилдилар.

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

ВАШИНГТОН: АСАБИЙЛИК БЕМАЪНИЛИККА САБАБ БЎЛМОҚДА

Нью-Йоркда чиқадиган «Дейли ньюс» газетаси АҚШ мудофаа министри Макнамара билан Сайгондаги янги элчи Генри К. Лож яқинда Жанубий Вьетнамга бориб, у ердан «ғамгин, деярли асабий кайфият»да қайтиб келдилар, деб ёзди. Жанубий Вьетнамдаги воқеаларга баҳо беришда илгари ясама оптимизм кўрсатиб келган Макнамаранинг ўзи ҳам бу гал оғир ҳўрсиниб, «у ердаги аҳвол чатоқлашиб қолганини» тан олди.

Пентагон билан давлат департаментининг вакиллари ҳар қанча «ғамгин бўлиб, асабийлик»ка тушсалар арзийди. Америкалик машҳур обзорчи Дрю Пирсон Америка интервенциячиларининг Вьетнамдаги ишлари қандай аҳволда эканини қуйидаги манзарада тасвирлаб берди: «Жанубий Вьетнам армиясида қочоқлик шу даражага етдики,— деб ёзди у,— бу армияни қуроллантириш қалтис иш бўлиб қолмоқда. Ҳамма вақт бебурд ва сотқин бўлиб келган Сайгон ҳукумати янги тўнтариш хавфи остида яшамоқда. Жанубий Вьетнам территориясининг каттагина қисми Вьетконг қўлида турибди. Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилиш сиёсати батамом муваффақиятсизликка учради. Ваҳоланки, ана шу бомбардимонлар АҚШ га нисбатан тағин ҳам кўпроқ даражада душманлик туғдирди ва Американинг асосий иттифоқчиларини, шу жумладан Осиёда Япония сингари иттифоқчини ундан узоқлаштириб қўйди».

Сайгондан қайтиб келган Макнамара билан Лож аҳволни нақадар чиройли қилиб тасвирлаб берганликлари маълум эмас. Лекин уларнинг докладларидан кейин Вашингтонда кетма-кет кенгашлар ўтказила бошлади. Президент Жонсон 28 июлда матбуот конференциясида гапириб, Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг сони яқин фурсатда 75 минг кишидан 125 минг кишига етказилажагини айтди. «Нью-Йорк геральд трибюн» газетаси бу — АҚШ ва унинг иттифоқчилари Корея урушининг дастлабки даврида Кореяда тўпланган қўшинларнинг сонига деярли тенг келади, деб изоҳ беради.

Президент Жонсон кейинроқ талаб қилиб қолинса, Жанубий Вьетнамга қўшимча қўшинлар ҳам юборилади, деган мазмунда гап қилди. Шу муносабат билан Америка газеталари АҚШ штаб бошлиқларининг бирлашган комитети Вьетнам жанубида Америка қўшинларининг сонини шу йил охиригача 200 минг кишига етказишни планлаштирмоқда, деб уқтиради. Денгиз пиёда қўшинлари дивизияси ва парашютчи-десантчи қисмлардан ташқари, бу ерга 1-пиёда, 101-авиа десантчи ва 1-бронетанк дивизиялари ҳам юборилади.

Мана шу зайлда жуда катта кучларни тўплаш билан, Америка қўмондонлиги кузда, муссон ёмғирлари фасл мавсуми тамом бўлгандан кейин Жанубий Вьетнамда кенг кўламда уруш ҳаракатлари бошлаб юбормоқчи. Ғарб матбуотининг баъзи органлари Вашингтоннинг ана шу планлари тўғрисида босиб чиқарган хабарларида Америка пойтахтидагилар урушни қўшни Лаос территориясига ҳам ёймоқчилар, деб ёзади.

Вашингтоннинг янги чораларига бутун дунёда Вьетнамдаги агрессияни кенгайтириш йўлида қўйилаётган ғоят хатарли қадам деб баҳо берилди. Ғарбий Германиядаги «Зюддейче цейтунг» газетаси «ниқоб пардалари олиб ташланди» ва АҚШ Вьетнамдаги урушнинг бутун оғирлигини ўз зиммасига олди, деб таъкидлайди. Инглиз лорди Брокуэй Оқ уйнинг сўнгги қарори АҚШ Вьетнамда кенг кўламда ва узоқ вақт давомида уруш олиб боришга аҳд қилиб қўйганлигидан далолат бераётганга ўхшайди, деди Ғарбдаги, жумладан, АҚШ нинг ўзидаги кўпгина жамоат арбоблари тўла асос билан шундай демоқдалар. Ҳозир АҚШ ўтказиб келаётган машъум эскалация сиёсатидаги янги поғона АҚШ ни сиёсий, ҳарбий ва маънавий жиҳатдан янада бешбаттар мушкул аҳволга солиб қўяди.

САНТО-ДОМИНГО: ИНТЕРВЕНЦИЯЧИЛАР ҚОЛАЯПТИ, ТАНГЛИК ДАВОМ ЭТАЯПТИ

АҚШ Доминикана Республикасида куролли интервенция қилганига уч ойдан ўтиб, тўртинчи ойга қадам қўйди. Америка империалистлари 28 апрелда халқаро ҳуқуқнинг элементар нормаларини оёқ ости қилиб, халқ қўзғолонини бостириш учун ана шу кичкинагина суверен республикага бостириб кирдилар: қўзғолончилар ҳарбий хунтани ағдариб ташлаб, илгари бекор қилинган конституцияни тиклашни талаб қилган ҳамда полковник Кааманьо бошчилигида ҳукумат тузган эдилар.

Интервенциячилар республиканинг ўзида ватанпарвар кучларни бўғиб ташлашнинг уддасидан чиқа олмади. Ёппасига террор ва иғвогарликлар қилаётган генерал Имбертнинг қўғирчоқ ҳарбий хунтасига умид боғлаш иш бермади.

Латин Америкасидаги бир неча лаганбардор ҳукуматнинг арзимаган миқдордаги қўшинларидан иборат бўлган ниқоблаш воситалари Америка интервенциясининг агрессив характерини яшира олмади. Ҳозир интервенциячи кучларнинг сони қарийб 12 минг кишидан иборат бўлса ҳам, шуларнинг орасида латин америкаликлар икки минг кишига ҳам бормайди. Шуларни «Америкааро» кучлар деб аташ учун киши ниҳоятда ўткир лофчи бўлиши керак.

Америка давлатлари ташкилотининг американлик банкир Э. Банкер бошчилигидаги комиссияси ишлатган «сулҳпарварлик» найранглари ҳам ҳанузгача бирон фойда бергани йўқ. Кўп оворагарчиликдан кейин комиссия муваққат ҳукуматнинг президенти лавозимига ҳар иккала томон — конституциячилар (яъни конституция тарафдорлари) учун ҳам, хунта учун ҳам мақбул бўлган номзодни топди. Бу — собиқ дипломат Гарсиа Годой эди. Лекин шу ҳукумат амал қилиши лозим бўлган принципларни шарт қилиб қўйиш муҳим эди. «Нью-Йорк таймс» газетаси очиқдан-очиқ бундай деб ёзди: «Муваққат ҳукумат инглиз қироличасига ўхшаш подшолик қилади-ю, лекин мамлакатни идора қилмайди. Аслини олганда, ана шу ҳукумат бинога келгандан кейин олти-тўққиз ой мобайнида оккупация давом этаберадиган бўлади. Оккупацияни номига Америка давлатлари ташкилоти амалга оширса ҳам, аслида АҚШ амалга оширади». Шу сабабдан, конституциячи президент Кааманьо тарафдорлари бўлажак муваққат ҳукумат ўз фаолиятида 1963 йилги конституцияга амал қилсин, чунки бу конституция баъзи социал ислоҳотлар ўтказишни ўз ичига олади, деб талаб қилдилар. Панкер, унинг кетидан генерал Имберт ҳам бу талабни рад этди.

Вашингтон ўзининг бошқа бир режасини амалга оширишга — қитъадаги миллий озодлик ҳаракатига қаршилик кўрсатиш учун «Америкааро доимий ҳарбий-сиёсий кучлар» барпо этиш планини Латин Америкасига зўрлаб қабул қилдиришга ҳам муваффақ бўла олмади. «Америкааро кучлар барпо этиш тўғрисидаги фикрни эшитганда, кўпгина латин американикларнинг энсаси қотмоқда,— дейди Ассошиэйтед Пресс агентлигининг обзорчиси Райян. — Ҳаракат қилиш зарурлиги тўғрисидаги қарорни ким қабул қилади, бирон мамлакатдаги тўнтариш ғарбий ярим шарга солинаётган таҳдид эканлигини ким айтиб беради, деган савол кўпгина латин американикларни ташвишлантирмоқда».

Латин Америкасидаги мамлакатларнинг кўпи ана шундай жандарм кучи барпо этиш фикрига қарши чиқди. Вашингтон 4 августда Рио-де Жанейрода ўтказилиши лозим бўлган Америка давлатлари ташкилотидаги мамлакатлар конференциясини номуайян вақтгача кечиктириш учун чорночор розилик беришга мажбур бўлди. Ана шу конференцияда доимий «Америкааро кучлар» барпо этиш планини муҳокама қилиш мўлжалланган эди. Айни маҳалда Америка давлатлари ташкилоти уставининг бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашишга тааллуқли қисмини қайта кўриб чиқиш назарда тутилган эди. Бошқача қилиб айтганда, АҚШ нинг мақсади Америка давлатлари ташкилотини ниқоб этиб, бутун қитъада бебошлик ва бедодлик қилабериш ҳуқуқини ўзига ўзлаштириб олишдир. Интервенция натижасида Доминикана Республикасидаги танглик узоққа чўзилиб кетган бир шароитда, АҚШ ҳозирча бу мақсадига ета олмай турибди.

В. ХАРЬКОВ,
И. ЛАПИЦКИЙ.

(ТАСС).

ПОТСДАМ БИТИМЛАРИНИНГ 20 ЙИЛЛИГИ

БЕРЛИН, 31 июль. ТАСС мухбири В. СЕЛИВЕРСТОВ хабар беради:

Потсдам битимларининг 20 йиллигига бағишланиб, бугун бу ерда коллоквиум очилди.

Германия Демократик Республикасининг Тинчлик Кенгаши ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотига кўмаклашувчи немис уюшмаси ташкил этган бу коллоквиумда Совет Иттифоқи, АҚШ, Англия, Франция, Голландия, Бельгия, Австралия, Польша ва Германия Федератив Республикасининг вакиллари қатнашмоқда. Бу йиғинда Жаҳон Тинчлик Кенгашининг делегацияси ҳам иштирок этмоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотига кўмаклашувчи немис уюшмасининг раиси профессор Петер Штейнигер коллоквиумда доклад қилиб, Европадаги аҳволни тинч йўл билан бартараф қилиш ва Европа коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш учун Потсдам битимларининг катта аҳамияти борлигини уқтириб ўтди.

Германия территорияси ҳеч қачон учинчи жаҳон уруши бошланадиган жой бўлиб қолишига йўл қўйилмасин — немис халқининг бурчи мана шу, Потсдам битимларидан чиқарилган асосий хулоса мана шу, деди Штейнигер.

Потсдам битимларининг принциплари Германия Демократик Республикасида тўла равишда амалга оширилган ва тинчлик сиёсати Германия Демократик Республикасининг давлат доктринаси бўлиб қолган бир вақтда, деди профессор Штейнигер, Ғарбий Германияда милитаризм ва реваншизм ҳукмронлик қилмоқда, урушга тайёрланиш мақсадида фавқулодда қонунлар қабул қилинмоқда.

Сўнгра нотиқ айтдики, Германия Демократик Республикасининг аҳолиси АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини қатъиян қоралайди ва Вьетнам халқини қўллаб-қувватлайди. Тинчлик, миллий мустақиллик ва ёппасига қуролсизланиш учун курашга бағишланиб, яқинда Хельсинкида бўлиб ўтган Жаҳон конгресси, деди сўнгра Штейнигер, бутун дунёда кенг маъқулланиб кутиб олинди ва мазкур конгрессда қабул қилинган ҳужжатда атом уруши сиёсатига қарши, империалистларнинг агрессив кирдикорларига қарши курашда тинчлик кучларини жипслаштиришга ёрдам беражак.

СПОРТ ОЛАМИДА

«ШЕР» ФУТБОЛ ИШҚИБОЗИ

Шернинг футболга қандай алоқаси бўлиши мумкин? Ҳайвонот боғидаги, ёхуд ўрмонзорда эркин юрган шернинг оммавий ўйинлардан бири футболга бўлган алоқасини кўз олдингизга келтириш қийин. Вилли лақабли шер эса туғилганидан кейин Англия футбол федерацияси билан ҳамкорлик қилиб келяпти. Шер шундай қилишга мажбур ҳам.

Вилли келаси йили Англияда ўтказиладиган жаҳон чемпионати мусобақаларини реклама қилишга ва билет сотишга ёрдам беради. Шер қизил-оқ-ҳаво-ранг футболка кийиб олган ва «битиа»ча қилиб соч ҳам қўйган. У жуда келишган бўлиб ёш ишқибозлар ўртасида катта муваффақият қозониши мумкин.

Вилли шер яқин кунлардан бошлаб савдога чиқарилади. Қўғирчоқлар, значоклар, галстуклар ва ҳатто автомобиль покришкаларида шернинг акси туширилган. Виллини ҳозир кўпчилик билмайди, аммо вақти келиб чемпионатни усиз тасаввур этиб ҳам бўлмайди. Вилли шер—бу биринчилик эмблемаси. Шунинг учун ҳам ташкилотчилар бу эмблема ҳамманинг манзур бўлишини истамоқдалар.

«ОҒИР ҲАЁТ»

Америкалик полвон Уильям Кобб олишувларда ўзининг ғалабалари билан эмас, балки вазнининг жуда оғирлиги билан танилган. Бундан уч йил аввал, кучга тўлган кезларда унинг оғирлиги 325 килограмм келар эди. Кобб оч қолмаслик учун ҳар куни 25 доллардан 35 долларгача сарф қилиб қорин тўйдирарди. «Тўғри, — дейди унинг ўзи, — мен кунда бир марта овқатланар эдим. Аммо бу еб ичиш эрталабдан то кечгача давом этарди». Уильям шундай машҳур бўлиб кетдики, ҳатто парҳезга риоя қилишга ҳам вақт топа олмади. Бундай оғирлиги учун у долларлар оларди. Аммо юрак қисиши уни дунёда энг оғир курашчи деган номдан маҳрум қилишга сабабчи бўлди. 1963 йилнинг июнь ойидан бери у врачларнинг назоратида турипти.

Коббнинг вазни қисқа вақт ичида 271 килограммга тушиб қолди. Ҳозир у 39 ёшда. Кобб овчилик қилади, балиқ тутади, сузиб туради. Ана шулар туфайли ниҳоят 15 йиллик қийинчиликдан кейин тинч ухлайдиган бўлди. Аммо у умрининг охирги кунигача ҳаётини энг оғир ҳаёт деб ҳисобласа керак. Чунки жуда катта вазни эвазига олган долларлари унга қимматга тушган, соғлигига путур етказган. Пул деб рекордлар қўйиладиган ва пулни ҳамма нарсадан афзал кўриладиган жойда бундан бошқача ҳам бўлиши мумкин эмас.

ЧЕМПИОН ЭСТРАДАДА

Бокс олами ҳаяжонда. Кассиус Скандинавия бўйлаб ўтказадиган бўлажак сафарида рингдаги учрашувларни эстрадада куйга қўшиб олиб бормоқчи. Профессиональ боксчилар ўртасида оғир вазнли жаҳон чемпиони санъатга ихлос қўйиб қолипти. Эстрадада унинг қанчалик ижрочилик қобилияти борлиги маълум эмас. Лекин унинг ҳар бир қадами-пулга тузоқ қўйишга бағишлагани аниқ.

Клей Европага август ойида келиш тараддудида. Аммо у бўлажак гонорарлар ҳақида савдони аллақочон бошлаб юборган. Бу боксчи ўз сафарида фақат қўшиқ ижро этибгина қолмай, рақс тушиши ҳам ҳеч кимни ҳайрон қолдирмаса керак. Ҳозирча эса Клей ўз ютуқларини зўр бериб тарғиб қилиш билан бўлажак рақиблари ҳақида гапирмоқда. У Флойд Паттерсон ва канадалик Жорж Чувало номларини тилга олмоқда. У сафарида ҳам томошабинларни бу олишувларга гиж-гижлашга ҳаракат қилади.

МЕНГА АЙТ-ЧИ, РАҚИБИНГ ҚАЕРДА ЎЗИ...

Рио-де-Жанейродаги етук футбол клубларидан бирининг ўйинчиси Жоао Пинчейро кейинги пайтларда ўз командаси учун энг хавфли киши бўлиб қолди. У фақат ўтган йилнинг ўзида ўз дарвозасига 15 та тўп киритди. Клуб маъмурияти унга жарима ҳам солиб кўрди, бироқ бундан фойда чиқмади. Иш шунга ҳам бориб етдики, Пинчейро ўйнаган матчда дарвозабонлар қатнашишдан бош тортдилар.

Клуб маъмурияти узоқ ўйлаб Пинчейрони ҳимоядан ҳужумчилар сафига ўтказди. Яқинда 25 ёшга тўлган футболчи учун бу ажойиб совға бўлди. Жоао бундан бошқа совға ҳам олди. Команда аъзолари унга компас ҳадя этишди. Компасга олтин ҳарфлар билан: «Ёнингда бўлсин, сенинг рақибинг —қаршингда» деган сўзлар ёзилган эди. (АПН).

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

ИККИНЧИ ДАВРА БОШЛАНДИ

Биринчи даврани пешқадам бўлиб якунлаган Москванинг «Торпедо» командаси ўтган куни иккинчи давра матчларини бошлаб юборди. Пойтахтнинг «Торпедо»—«Локомотив» командалари учрашувида бешта тўп киритилди, 3:2 ҳисобида ғолиб келган автозаводчилар 28 очко билан пешқадамликни янада мустаҳкамлаб олдилар.

МИНСКЛИКЛАР ФИНАЛДА

Минскнинг «Динамо» футболчилари фахрли мукофот — СССР Кубоги мусобақаларида муваффақиятли қатнашиб яна бир ғалабани қўлга киритишди. Улар ўтган дам олиш куни Москвада Тбилисининг «Динамо» командаси билан ярим финалда беллашди. Погальников ва Адамовларнинг икки тўпига Баркая бир тўп билан жавоб қайтара олди, холос. Минск футболчилари финалга чиқди.

«ЁШЛИК» КУБОГИ УЧУН

Ўзбекистон ёшлари терма командаси ВЛКСМ Марказий Комитети таъсис этган «Ёшлик» кубоги мусобақаларида қатнашиб биринчи ғалабани қўлга киритди. Ўтган куни республикамизнинг ёш футболчилари «Пахтакор» стадионида Озарбайжон терма командаси билан учрашди ва 2:0 ҳисобида ғолиб келди. Тўпларни Рубцов ва Хошимовлар киритишди.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.25 — **Металлургия заводида** (болалар учун), 18.45 — **Бу ерда дори тайёрланади** (репортаж), 19.10 — **Плакат** (ҳужжатли фильм), 19.30 — **Узоқ эллар** (бадиий фильм).

20.50 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.55 — **Телевизион янгиликлар**, 21.15 — **Мастура** («Замондошларимиз» циклидан), 21.30 — **Балтика бўйи халқлари куйлари**, 22.30 — **Яшил махлуқ** (телевизион бадиий фильмнинг 4-серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.20 — **Қор қиз, Ургатувчилар** (болалар учун), 19.45 — **Фан уфқлари**, 20.05 — **Тошкент янгиликлари**, 20.15 — **Ҳаётга қайтиш** (ҳужжатли фильм), 20.35 — **Қуёш, ҳаво ва сув** («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 20.55 — **Москва халқ филармонияси**, 21.25 — **Тошкент янгиликлари**, 21.35 — **Тинчлик соқчилари** (ҳужжатли фильм), 21.55 — **Июнь кунлари** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/VIII да **Травиата**, 4/VIII да **Флория Тоска.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Италиялик Варшавада (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да), **Бепоён юртим менинг** (панорамали фильм, кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда) — САНЪАТ САРОЙИ.

Италиялик Варшавада — ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-20 кундуз 2.20 минут ва 5 яримда), «СПУТНИК» (эрталаб 11, кундуз 3, 4 ва кеч 9 да).

1002-тун — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 2 да).

Никоҳсиз туғилганлар — «МОСКВА», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун).

Улуғ Ватан уруши — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Тўрғай (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кеч соат 8-40 минутда).

Дружок — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 9 да бошланади)

Италиялик Варшавада — «ФЕСТИВАЛЬ», НАВОИЙ номли, ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 10 яримда).

Она ва ўгай она — ТЕЛЬМАН номли.

Никоҳсиз туғилганлар — КАФАНОВ номли.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси ва Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши

12 АВГУСТГАЧА

МАДАНИЙ-МАИШИЙ, ЎЙ-РЎЗҒОР, АТТОРЛИК, АТИР ВА УПА-ЭЛИК ТОВАРЛАРИНИНГ

РЕСПУБЛИКА

УЛГУРЖИ

ЯРМАРКАСИНИ

ЎТКАЗАДИЛАР

Ярмаркага Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши, «Ўзглавбит» ва Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги корхоналарининг маҳсулоти қўйилади.

Савдо ташкилотлари билан 1966 йилга шартномалар тузилади.

Ярмарка Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси территориясида эрталаб соат 10 дан кеч 6 гача ишлайди. Дам олиш куни — сешанба.

Ярмаркага 2-трамвай, 9, 11, 19, 47, 49-автобусда «Победа» парки остановкасигача борилади.

«ШАРҚ» МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОМБИНАТИ

БОҒ ВА ТОКЗОРЛАРНИ ДОРИЛАШ УЧУН

АҲОЛИДАН

ЗАКАЗ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фигельская кўчаси, 9-уй (5, 7 12-автобуснинг «Вино заводи», 16, 26-автобуснинг «Фигельская» остановкаси). Телефон 6-29-76.

Тошкентдаги

5-ҒИШТ ЗАВОДИ БОШҚАРМАСИГА

айланма печдан ғишт чиқарувчилар, ғишт қўювчи ва олувчилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Носиров кўчаси, 188-уй (9, 11, 19-автобус, 2-трамвайнинг «Победа» парки остановкаси, 8-автобуснинг «Трикотаж фабрикаси» остановкаси).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — *Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.*

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 10621. Индекс 64969. Нашр. № 1817.